

80
~~44PPP4~~
LIN YAWJEN BIANYIH
林 耀 真 編 譯

GWOYEU ROMATZYH CHUBUH
國語 羅馬字 初步

ABC ROMANISATIE TIONGHOA BAROE
OLEH: LIM JAUW TJIN

1941

Drukkerij WAN TONG Soerabaja

北京圖書出版社

Hwa-Wu Juhjee
華巫 註解

Gwoyeu Romatzyh Chubuh
國語 羅馬字 初步

Lin Yawjen bianyih
林 耀 真 編 譯
Luh Tzyyming jiawding
陸 子 明 校 訂

一九三〇年八月一日

Soerabaia
泗 水

Jonghwa Mingwo Sanshyr nian chiyueh dih-i baan
中華民國三十年七月第一版

PENDOELOEAN KATA

Satoe Negri djika mempoenjai satoe bahasa jang bersatoe, pasti bangsa dari itoe Negri tida aken djadi renggang atawa terpetjah-belah, dan sebagitoe djaoe itoe bahasa tida linjap, itoe bangsa poen tetep tida aken moesna. Dari sini bisa mengetahoei bahoea hoeboengannja satoe bahasa dengan satoe bangsa ada begitoe penting, maka sesoatoe rahajat dari sesoatoe Negri jang independent haroes mendjoengdjoeng tinggi bahasa dari marika poenja Negri sendiri, ini ada meroepaken satoe wet natuur jang sanget tegoeh.

Waktoe doeloe Hoakiauw dari ini kepoeloan sering-sering tida dipandang oleh Pamerentah, hal tida terpandang ini, soeng-goeh poen ada lantaran berbagi-bagi sebab, aken tetapi melopeken bahasa Negri sendiri, mengkali djoega ada mendjadi sala satoe sebab jang terpenting. Sedeng penoelis sendiri perna de-nge r pembitjara'anja Kiauw Pao jang beroemoet toea di Betawi, bahoea kira-kira 30 taon berselang ada terjadi pertempoeran antara orang-orang Tionghoa totok dan priboemi, aken tetapi jang mengheranken jalah kaoem Tionghoa Peranakan tida membantoein orang-orang Tionghoa totok, tapi berfihak dan membantoein orang-orang priboemi. Ini tida laen jalah disebabken Tionghoa totok dan Tionghoa Peranakan biarpoen ada sesama bangsa aken tetapi ada bitjara berlaenan bahasa, sebaliknya soenggoeh poen Tionghoa peranakan ada berlaenan bangsa dengan orang-orang priboemi, tapi ada berbitjara satoe bahasa.

Aken tetapi sedari berdirinje Tiong Hoa Hwe Koan, Perkoemolan tersebut soeda berdaja oepaja sepenoehnja tenaga memadjoekan bahasa Kuo Yu, hingga ini hal jang pintjang soeda tida tertampak poela. Dan sedari terbit paperangan di Negri Leloe-hoer, Hoa Kiauw boekan sadja tida membeda-bedaken lagi hal perakan dan totok, semoea dengan bersatoe hati menoeloeng pada soedara-soedara jang bersengsara di Tanah Leloehoer lantaran bintjana paperangan. Tjobalah pembatja pikir, itoe pengrasahan tjinta Negri dari mana datengnja? traoesa kita bilang lagi bahoea persatoean bahasa ada mendjadi factor jang paling penting. Baroe ini waktoe Z.E. Wu Tieh-Cheng, Tiongkok poenja minister sebrang laoetan dateng koendjoengin Hindia, ia

ada sanget poedjiken onderwijs dari djadjahan Nederland ini sanget populair, sampe poen onderwijs dari tempat-tempat jang rada sepi da'lem provincie - provincie dari daerah Tiongkok sendiri tida begitoe populair, ini soenggoe poen boleh dibilang ada hasilnya kegiatanja achli-achli onderwijs jang soeda berdjoang poeloean taon da'lem doenia onderwijs dari Ned. Indie in', aken tetapi jang mengarti bahasa Tionghoa banjak sekali jang menge-loeh bahoea bahasa Tionghoa ada gampang dimengarti tapi soesa diteloelis, maka dari itoe lantas kloear satoe pergerakan bahasa, jaitoe bahasa Tionghoa da'lem spel Rome dan Latijn. Ini pergerakan poena maksued tida laen hanja soepaja hindarken dari kesoesahan menoelis soerat Tionghoa. Penoelis sendiri disini hendak mengoetaraken pikiran dengen tida berat sebelah mape poen di fihak Spellan Rome atawa Latijn, bahoea **ampat soeara** (atas, bawah, rata dan masoek) da'lem bahasa Tionghoa ada memegang rol jang sanget penting dan djoega ada sanget beroena, djika ampat soeara terseboet tida digoenaken, nistiaja sering-sering aken terjadi salah mengarti, seperti Mai Tjay 買柴 artinja beli kajoe dan Mai Tjay 賣菜 artinja djoecal sajoer; Chi Tjwan 起牀 artinja bangkit dari tempat tidoer dan Chi Tjwan 漆窗 artinja tjat djendela aken orang tida bisa bikin perbedaan apa-apa, maka penoelis disini ada accoord dengen jang doeloean jaitoe bahasa Tionghoa da'lem spel Rome.

Seperti diketahoei toean Lin Jaw Chen soeda bekerdjala ma'lam da'lem kalangan onderwijs Hindia sini, dan djoega soeda lama mejakinkeun soeal bahasa Kuo Yu da'lem spellan Rome. Sekarang ia aken terbitken satoe b'jekoe peladjaran bahasa Kuo Yu da'lem spel Rome bagian pertama, ini soenggoeh ada satoe ban-toean besar bagi marika jang ingin mempladjarken bahasa Kuo Yu, maka penoelis sanget girang boeat menoelis sedikit disini sebagai pendoeloean kata, dan harep toean Lin aken mendapat satoe succes jang besar.

LIOK TJOE BENG

Ditoelis da'lem Sin Po Chineesche Editie Batavia.

Februari 1941.

JAKINKEN KUOYU DENGEN TJARA BAROE

Lezing di Shiong Tih Hui

oleh Pengarang

Saia dateng di Lamyang dan bekerdja dalem kalangan onderwijs baroe sadja lima atawa anem taon, tapi maskipoen begitoe saia toch ketarik sekali dengen kiauwpauw poenja pendidikan Kuoyu. Boleh dibilang dalem ini beberapa taon di lapangan kiauwpauw kita di Indonesia gerakan boeat mempeladjarin Kuoyu ada dilakosken dengen serba giat. Moentjoelna klas-klas pohsiep oentoek jakinken Kuoyu ada sebagai moentjoelna djimoer sa-soedanja oedjan Tapi djanganlah kerna ini kita lantas meraña poeas. Kita anggep, gerakan boeat madjoeken Kuoyu masih belon tjeekoep loeas. Tida loeasnja ini boekan disebabken dari lantaran pengeroesnja itoe peladjaran Kuoyu soeda tida bekerdja giat dan djoega boekan kerna Kuoyu tida gampang di peladjarin, hanja jang paling penting adalah alat oentoek mem-peladjarin itoe bahasa jang djadi sebab.

Semoea orang taoe bahoea di ini masa dalem doenia ada tertampak doea matjem letter perkata'an, jaitoe I matjem pake spellan dan jang laen beroepa gambar. Negrí kita poenja letter perkata'an asalnja memang beroepa setengah gambar, saben letter dibikin ampat pesagi betoel, hingga ada orang jang kasí nama satoe letter perkata'an block pesagi. Boeat mempeladjarin tentoe sadja boekan ada pakerdja'an gampang. Onderwijs Tiongkok soeda tida melar loeas, merosotnya berbagi-bagi pakerdja'an, semoeanja kesalahannja didjatoken pada ini alat boeat mempeladjarin bahasa. Lantaran begini maka di koetika Binkok berdiri, achli-achli jang pandei telah berdaja keras boeat singkirken kasoekeran oentoek mempeladjarin itoe bahasa. Sampe pada Binkok taoen ka 2 (1913) sigra bisa di tetepken 40 dasar soeara (Tjoe - in Foehao), hingga kesoekeran bisa disingkirken tida sedikit. Sekarang boekoe tekst peladjaran bahasa Tionghoa boleh dibilang di seblahnja banjak jang pake itoe tanda, soeara, jang membikin orang jang mempeladjarin djadi sedikit gampangan. Sampe pada Binkok taon 17 (1928) ministerie onderwijs telah oemoemken satoe setjara atoer spellan oentoek dipake sebagai alat

boeat bikin loeas peladjaran Kuoyu. Moelai dari itoe waktoe peladjaran uoyu telah boeka satoe djalan baroe jang penoeh pengharepan.

Tapi di Indonesia orang jang atoer peladjaran Kuoyu kebanjakan masi pake itoe letter perkata'an koeno sebagai alat dan a la djoega jang pake dasar soeara sebagai tanda, malahan ada djoega jang denger goeroenja oetjapken perkata'an, dan ini ditjatet dengan spellan Melajoe. Tapi orang koedoe inget bahoea letter pe kata'an Tionghoa sama sekali ada lebih dari 40 000 roepa dan jang biasa digoenaken tida koerang dari 3.000 hingga kaloe orang tjoema mengandel atas ini oentoek jakin Kuoyu, tentoe sadja aken makan tempo sanget lama, kerna selaenna ingetin iapoena „soeara”, kita haroes inget iapoena „maksoed” dan „romannja” masing-masing. Kaloe kita pake itoe dasar soeara boeat menjatet, memang ada lebih gampang, tapi romannja ini ada ampir saroepa dengan letter perkata'an Tionghoa biasa, hingga djoega masi dianggep soesa. Dan kaloe orang bikin spellan sen liri atas dasar bahasa Melajoe, soearanja tentoe tida bisa tjotjok, maka ini poen boekan tjara jang baek boeat peladjarin Kuoyu.

Di Lamyang sasoenggoenja ada banjak Kiauwpauw jang memang giat maoe mempeladjarin Kuoyu, tapi kerna dalem tempo pendek tida daper hasil, samentara banjak orang jang moesti repot sama pakerdja'nnja, maka kaloe beladjar lama lantas ilang pengharepan dan mandek, hanja tjoema katinggalan sebagian ketjil salja jang tahan sabar boeat jakin teroes. Kita orang sekarang koedoe tjari satoe djalan baroe boeat jakin ini Kuoyu, dan ini peladjaran baroe adalah spellan Nationaal jang soeda ditetepken dipake sebagai alat. Ini spellan baroe ada berdasar atas 26 alphabet jang terpake di seloeroeh doenia, maka ada dikasi namé „Gwoyeu Romatzhy” (jang ditoelis di sini ada spellan baroe). Ini atoeran baroe ada mempoenjai 24 letter soeara depan dan 40 soeara blakang, dan ini dibagi lagi djadi 4 lagoe soeara jaitoe Inphing, Jangphing, Shangsheng dan Tjhüsheng, hingga sana sekali ada 184 tanda. Kaloe orang apalken ini 184 tanda, orang lantas bisa peladjarin betoel soeara Kuoyu.

Di koetika saia ada di Celebes, saia telah goenaken ini boeat mengadjar kiauwsing dan kemadjoeannja ada pesat sekali;

sedeng soeara jang marika batja poen tjoetjok betoel, hingga dalem tempo pendek mar.ki soedah bisa goenaken ini bahasa oentoe'k saliqq menoekar pikiran atawa bitjara dengen laen orang. Kerna ini mka saia ada kapertjaja'an penoech bahcez ini spellan baroe ada jang paling tjoetjok boest madjoekeun Kuoyu lantaran. Hwakiauw. Tjoema sajang boeat samentara ini belon bisa di dapet boekoe jang menjotjokin di sini, maka sa'a poen berdaja boeat keloearken satoe djilid boekoe dengen nama A. B. C. Romanisatie Tionghoa Baroe, sama sekali terdiri dari 32 pelajaran dan ada dikasi artian bahasa Melajoe dan Tionghoa asal. Ini boekoe bisa dipake boeat orang jang moelai beladjar, dan kaloe saia dapet koelika, saia hendak toelis boekoe pembatja'an jang lebih loeas boeat Hwakiauw, tapi ini tida bisa lantas berwoedjoet dalem tempo jang pendek. Djoega pengetahoean saia dalem bahasa Melajoe ada tjetek maka itoe, kaloe bisa saia ingin orang jang mengarti bahasa Melajoe dan Tionghoa, dan jang giat terhadep onderwijs dan cultuur kita nanti soeka sama-sama bekerja. Ini ada alat paling baek boeat mempeladjarin Kuoyu, maka saia sanget harep semoea bi'a bergerak sama-sama Ini matjem spellan di Indonesia djoemblahnja jang mengarti masi belon banjak, saia harep sekalian klas jang mengadjar Kuoyu di waktoe malem di sini (dan laen tempat) djoega pake ini spellin soepaja kemadjoanoja bisa lebiih tjeper. Kaloe jang beladjar banjak, tentoe di blakang hari kita bisa goenaken ini boeat terbitken boekoe-boekoe dan soerat kabar.

Saia rasa bagi kiauwsing jang hendak peladjarin Kuoyu paling perloe jalih lebiih doeloe bisa „denger” dan „bitjara” dan ini alat baroe, ini doea bisa di beresken dengen tjeper. Kaloe orang tida ada tempo lama boeat jakin lebiih dalem bahasa Tionghoa, sasoedanja ia jakin ini spellan baroe, ia bisa lantas goenaken di waktoe perloe. Oepama boeat yanswat. ia bisa pake copie doeloe dengen goenaken masin type dan batjaken itoe. Tapi kaloe kita ingin mempeladjarin lepih dalem bahasi Tionghoa dengen toelisan biasa (lama) kita bisa pake boekoe dictionary seperti jang dikoempoel oleh toean Oey Tjhiang Hway (jang orang bisa dapet disini)

Liatwie sekalian, Tiongkok sekarang sedeng ada dalem djam man lagi bergerak boeat bangoen kombali. Kita sekarang perloe

mempeladjarin Kuoyu sampe baek, soepaja sasoedanja paperangan brenti, kita bisa dengan leloeasa pergi ka tanah leloehoer kita boeat liat-liat keadaan. Saia taoe bahoea antara liatwie jang dateng di sini memang ada kagiatan terhadep ini peladjaran Kuoyu, maka sebagi penoetoep saia poenja omongan saia harep liatwie soeka jakin ini alat baroe dan kamoedian sebarken lagi pada laeu orang, hingga kita orang disini bisa terlebih doeloe kasi slamet aken kemadjoeanra peladjaran Kuoyu antara kiauw-pauw kita.

Katranigan tambaan :

Koetika tanggal 23 Feb. ini taon, penoelis telah dioendang oleh voorzitter Shiong Tih Hui tjabang Soerabaia, toean Tan Khwat Poh, boeat bikin lezing dalem bahasa Kuoyu di gedong itoe pakoeempoelan. Jang dateng denger selainnya anggota bestuur Shiong Tih Hui tjabang Socrabaia dan iapoenia Dames Afd. djoega ada wakilnja H. C. T. N. H. Itoe lezing telah disalin ka dalem dahasa Melajoe oleh toean Tan sendiri dan diterbitken dalem Pewarta Soerabaia koetika ddo. 24 Feb. 1941. Sekarang itoe lezing dikasi masoek dalem ini boekoe sebagi Permoela Kata.

Tertanda : LIM JAUW TJIN

Soerabaia, Juni, 1941.

(Lim Tiong Bian)

GWOYEU ROMAIZYH CHUBUH SHIUH

國語 羅馬字 初步 序

Ige gwojia yeou ijoong toong-i de yeuyan, jehge gwojia shyh
一個 國家 有 一 種 統 一 的 語 言，這 個 國 家 是
buhuey fenlieh de. Ige mintzwu tzay tamen suoo shyyyonq de
不 會 分 裂 的。一 個 民 族 在 他 們 所 使 用 的
yeuyan wey shiaushy yüchyan, jehge minizwu shyh buhuey
語 言 未 消 失 以 前，這 個 民 族 是 不 會
miehwang de. Yeuyan jy guanshih yu gwona mintzwu yee rutsyy
滅 亡 的。語 言 之 關 係 於 國 家 民 族 也 如 此
jy jonq chiee dah. Farn shuu ige dwulih gwojia de gwomin,
之 重 且 大。凡 屬 一 個 獨 立 國 家 的 國 民，
tzuengjonq chyi beengwo yeuyan, jeh jenq h tianjing dihyih tzer
尊 重 其 本 國 語 言，這 正 是 天 經 地 義 責
wu parng day de.
無 旁 貨 的。

Tsorngchyan hwachyau woangx bu wei dangdih jenqfuu
從 前 華 僑 往 往 不 為 當 地 政 府
suoo jongqbyh, sueiran yeou joongx yanin, taerl wanqchiueh
所 重 視，雖 然 有 種 種 原 因，然 而 忘 却
ctyi tzuugwo yeuyan, koongpah y.esh chyijong yanin jy i ba!
其 祖 國 語 言，恐 怕 也 是 其 中 原 因 之 一 罷！
Bijee yow wen Batavia chyauchieh shianjin yan: jiuh jiu sanshyr
筆 者 又 聞 吧 城 僑 界 先 進 言：距 今 三 十
nian chyan, yeou shinkeh yeu tuuren dow-ou, erl Jonggwo
年 前，有 新 客 與 土 人 鬥 歐，而 中 國
chyausheng, bujuh shinkeh, faan juh tuuren, tsyy wu ta, yeu
僑 生，不 助 新 客，反 助 土 人，此 無 他，與
shinkeh suei shuu torn joong erl yeuyan butong, erl chyi yeu
新 客 虽 屬 同 種 而 語 言 不 通，而 其 與
tuuren tzer yanyeu ijyh yee.
土 人 則 言 語 一 致 也。

Keesh tzyhtsorng Jonghwa Hueygoan shehlih yilai, jyi lih
可 是 自 從 中 華 會 館 設 立 以 來，極 力
tueishyng gwoyeu, yiishanq jy shiannshianq, tzao yii wu fuh
推 行 國 語，以 上 之 現 象，早 已 無 復

tswen iy yudih. Erl tzyh tzuuqwo kanqjann yiilai, chu bu fen
存之餘地。而自祖國抗戰以來，初不分
shinkeh yeu chyausheng, iijh nuulih shuijiang, jeengjiow tzaili.
新客與僑生，一致努力輸將，拯救災黎。
Shyh wenn tsyy joong ay gwo ay joong jy liann, you her erl
試問此種愛國愛種之念，由何而
sheng? Tsyy chyijong yeuyang jy toong-i fajaa, shyr yeu yeou
生？此其中語言之統一發展，實與有
dah lih, burong fooureen jeejee. Tsyytsyh Wu buhja-aug
大効，不容否認者也。此次吳部長
Tieehering nan-you, hwei gwo how duey geh baw jihjee tarnhuah,
鐵城南遊，回國後對各報記者談話，
shenqcheng Her-shuu hwachau gwoyeu jy puubiann, wei gwoney
盛稱荷屬華僑國語之普遍，為國內
piapih sheergfenn suoo buiyi, tsyy guh shuu Nanyang jiawuh-jia
偏僻省份所不及，此固屬南洋教育家
shuhshyr nian nuulih jy jieguoo. Ranerl yeou shyh jee shanq
數十年努力之結果。然而有識者尙
shyan woo gwo yeuyan jy yih tong nan shiee, yush nae yeou
嫌我國語言之易通難寫，於是乃有
„Gwoyeu Romatzyh” yunndonq, jyi „Fangjan Latinhua” yunndonq,
「國語羅馬字」運動，及「方言拉丁化」運動，
jie yuh yeou yii jieeyue tsyy nan shiee wenntyi yee. Biijee
皆欲有以解決此難寫問題也。筆者
dueyyu yiishanq ell jee, chu bu yuh tzuooh tzuooh-yow taan, wei
對於以上二者，初不欲作左右袒，惟
i der jy yu, chieh yiwcj Syhsheng tzay woo gwo guh yeou jy
一得之愚，竊以為四聲在我國固有之
yeuyan shanq, shyr yeou moh dah shiawyonq, taang sheechiuuh
語言上，實有莫大效用，倘捨棄
jy, tzei „Mae-tsair” jy yeu „May-tsay” „Chii-chwaang” jy yeu
之，則「買柴」之與「賣菜」，「起牀」之與
„Chi-chuang” jiang shyy ren wu tsorng fenbye, yiish tzannchereng
「漆窗」，將使人無從分別，以是贊成
chyan jee ian.
前者焉。

Lin jyun Yawjen, fwuwuh yu nan-chyau jiawuh-jieh jih
林君耀真，服務於南僑教育界既

Jeou, erl yeanjiow Gwoyeu Romatzyh fwu yeou nian. Jin chu
 久，而研究國語羅馬字復有年。今出
 chyi shinder bianyih „Gwoyeu Romatzyh Chubuh“ ishu. Jiang tzyy
 其心得編譯「國語羅馬字初步」一書。將梓
 yii wenn shyh, wei yeou jyh yeanjiow gwoyeu jee jy i juh,
 以問世，為有志研究國語者之一助，
 guh biijee leh wei jy shiuh, chiee yeou yii guan chyi cherng yun.
 故筆者樂為之序，且有以觀其成云。
 Luh-tzyyming shu yu Batavia hwawen Shinbaw-Gooan.
 陸子明書於吧城華文新報館。
 Jonghwa mingwo sanshyr nian ell yuth ryh.
 中華民國三十一年二月日

BIAN HOW SUOO TARN 編後瑣談

Guanyu „Gwoyeu Romatzyh“ han „Fangian Latinization“ shin wenzyh wenntyi, beenbaw Jiawyuh Joukan
 關於「國語羅馬字」和「方言拉丁化」新文字問題，本報教育週刊
 shanq, tserngjing charng shyrijan de biannluenn. Chieh y h
 上，曾經長時間的辯論。竊意
 lieluenn shanq de taoluenn guhshun bishyaw, shyrijah de Shbyh
 理論上的討論固屬必要，實際的試
 yann, you wei bishiu. Shianntzay Lin-Yawjen jyun, yijing
 驗，尤為必需。現在林耀真君，已經
 bianyihle ibeen „Gwoyeu Romatzyh Chubuh“ tzuohwei
 編譯了一本「國語羅馬字初步」作為
 chyaushengmen shyaushyi Gwoyeu de ruhmen-shu. Jeyjoong
 僑生們學習國語的入門書。這一種
 snyhyann ruguoo chernggong; tzer Gwoyeu Romatzyh tzay
 試驗如果成功；則國語羅馬字在
 tueigoang nan-chyau jiawyuh shyhyeh shanq, dangran kecyi
 推廣南僑教育事業上，當然可以
 jannie shiangdang jonqyaw de dihwew!
 佔着相當重要的地位！

30nian zyueh 26ryh Batavia Hwawen shinbaw.
 卅年二月廿六日巴城華文新報。

YEANJIOW GWOYEU DE SHIN TWUJINQ
研究 國語 的 新 途徑

Tzay Shiongdih - huey Yeanjeang

在 兄 弟 會 演 講

Day Shiu

代 序

Woo daw Nanyang lai fwuuh jiawyuh, shyrijian sueir...
我 到 南 洋 來 服 務 教 育， 時 間 雖 然
tzyyyeou wuu-liow nian; dannsh dueyyu chyausheng torngbaumen
只 有 五 六 年； 但 是 對 於 僑 生 同 胞 們
de gwoyeu jiawyuh, daw heen yeou deal shinqchiuh. Jina jii
的 國 語 教 育， 倒 很 有 點 兒 興 趣。 . 近 幾
nian lai, Her-Yinn gehdih chyaubau dueyyu gwoyeu de yeanjiow,
年 來， 荷 印 各 地 僑 胞 對 於 國 語 的 研 究，
shyh feicharong rehlieh de. Gehbuuh gwoyeu buushyi shyueshiaw,
是 非 常 熱 烈 的。 各 岛 國 語 補 習 學 校，
yee haoshianq „yey how chuen soen“ iban de borshing chiilai,
也 好 像 「雨 後 春 筍」一 般 的 勃 興 起 來，
jehsh ijoong lianghao de shiannshianq..... Dannsh woomen
這 是 一 種 良 好 的 現 象 但 是 我 們
binq buyaw yii tsyy tzyhiji maantzuw, woomen rennwei gwoyeu
並 不 要 以 此 自 己 滿 足， 我 們 認 為 國 語
jiawyuh de tucishyng hair bugow puubiann. Jeh bupubiaann de
教 育 的 推 行 還 不 夠 普 遍。 這 不 普 遍 的
yuanin, binq bush bannlii gwoyeu jiawyuh jee de bunulib, yee
原 因， 並 不 是 辦 理 國 語 教 育 者 的 不 努 力， 也
bush gwoyeu burongiyih shyaushyi, tzuey juuyaw de biannsh
不 是 國 語 不 容 易 學 習， 最 主 要 的 便 是
tzuohwei shyaushyi gwoyeu de wentzyh gongjiuh benjwo de
作 為 學 習 國 語 的 文 字 工 具 笨 拙 的
yuanguh.
緣 故。

Dahjia jydaw shianntzay shyhjehshanq de wentzyh yeou
大 家 知 道 現 在 世 界 上 的 文 字， 有

leangoong: ijoong shyh pinin wentzyh, linq ijoong shyh
兩種：一種是拼音文字，另一種是
shyangshyng wentzyh. Tzarmen Jonggwo yuanyeou de wentzyh
象形文字。咱們中國原有的文字
shyh ijoong bann shianqshyng de wentzyh, meeige tzyh doush
是一種半象形的文字，每一個字都是
syhxfangx de, suooyii yeou shie ren biann jiaw te tzuoh
四四方方的，所以有些人便叫他做
. „Fangkuaytzyh“ shyaushyi chiilai heen burongyi. Jonggwo jiawyuh
「方塊字」，學習起來很不容易。中國教育
de bupuuiji, gehjoong shyhyeh de luohhow yeou shie ren shyh
的不普及，各種事業的落後，有些人是
guei tzuey daw wentzyh gongjiuh de buliang; intsy Mingwo
歸罪到文字工具的不良；因此民國
cherngqlih yihow, iban jiannsbyh gauyeuan de renshyh, biann
成立以後，一班見識高遠的人士，便
nuulih shehfar chiuh jieechwu Hannzyh shyaushyi shanq de
努力設法去解除漢字學習上的
kuennnan. Mingwo ell nian (1913) syhshyr-ge* Juhin Fwuhaw de
困難。民國二年(1913)四十個注音符號的
jyhding dueyyu Hannzyh de indwu shanq shyh jieechwu le i
製定對於漢字的音讀上是解除了一
dah kuennnan. Shianntzay gwo ney-way de shyueshiaw jiawke
大困難。現在國內外的學校教科
yonq shu, dou yeou Juhin Fwuhaw parng juh Hannzyh de kehbeen,
用書都有注音符號旁注漢字的課本，
shyaushyi chiilai fangbiann der duo le. Mingwo shyrchi nian
學習起來方便得多了。民國十七年
(1928) Jiawyuh-buh* yow gongbuh le i taw pinin shin wentzyh,
(1928) 教育部又公布了一套拼音新文字。
tzuohwei puuyi jiawyuh de shin libchih. Jeh yu Jonggwo
作為普及教育的新利器。這於中國
yeu-wen jiawyuh shanq shyh kaipible ityau guangming de shin
語文教育上是開闢了一條光明的新
twujinq.
途徑。

Tzay Her-Yinn jingney, iban bannlii gwoyeu buushyi jiawyuh
在荷印境內，一般辦理國語補習教育

de duobanni rengjiow shyh inqyonq Jonggwó de lao Hannzyh,
的 多 半 仍 舊 是 應 用 中 國 的 老 漢 字，
tzuohwei jiaw-shyau gongjiuh. Yeou de ren shyh lihyonq Juhin
作 為 教 學 工 具。有 的 人 是 利 用 注 音
Fwuhaw lai bangjuh Hannzyh de dwuin; yeou shie shyh youq
符 號 來 幫 助 漢 字 的 讀 音；有 些 是 用
koou.uor chwanshow, tung de ren yong Wu-wen i koou-in jihluh
口 頭 傳 授，聽 的 人 用 巫 文 依 口 音 記 錄
shiahlae. danosh Jonggwó de lao Hannzyh yeou syhwann duoge
下 來，但 是 中 國 的 老 漢 字 有 四 萬 多 個
butong de miannkoong, pyngcharng yinqyonq yee yeou sanchian
不 同 的 面 孔，平 常 應 用 也 有 三 千
duoge; ruguoo ikaw te lai shyaushyi gwoyeu, shyh yaw huafey
多 個；如 果 依 靠 它 來 學 習 國 語，是 要 花 費
caih buhfenn de shyrjian chiuh shyaushyi Hannzyh de shieefar
大 部 分 的 時 間 去 學 習 漢 字 的 寫 法
tornashyi yow yaw jibjuh tede,,shengin,"yihyih",han,,shynguanq";
同 時 又 要 記 住 它 的「聲 音」！「意 義」和「形 狀」；
erlchiee yow bush doan shyrchiyi ney keey, wancherng de; yorq
而 且 又 不 是 短 時 期 內 可 以 完 成 的；用
Juhin Fwuhaw lai jiaw-shyau sueiran biijiaw rongyih, dannsh Juhin
注 音 符 號 來 教 學 雖 然 比 較 容 易，但 是 注 音
Fwuhaw de shyngtii han Hannzyh shyh totngi moyaq de,
符 號 的 形 體 和 漢 字 是 同 一 模 樣 的，
yaw baa jeyjoong fwubaw shyaushyi chwenshour, yee yeou
要 把 這 一 種 符 號 學 習 純 熟，也 有
duoshao kuennnan, suooyii yeou de ren yee budah shihuan
多 少 困 難，所 以 有 的 人 也 不 大 喜 歡
chiuh shyaushyi te Jyhyu yonq Wu-wen jihluh de gwoyeu,
去 學 習 它。至 於 用 巫 文 記 錄 的 國 語，
inwei annjaw Wu-wen pinfar jihlu shiahlae de yeuin Luneng
因 為 按 照 巫 文 拼 法 記 錄 下 來 的 語 音 不 能
joenchiuch, suooyii yee bush shyaushyi gwoyeu de jenqdazq
準 確，所 以 也 不 是 學 習 國 語 的 正 當
twujinq.
途 徑。

Tzay Nanyang yeouje sheuduo chyaubau yuanlai shyh feicharng
在 南 洋 有 着 許 多 僑 胞 原 來 是 非 常

rehchie de yaw shyaushyi gwoyeu, dannsh inwei tzay doan
熱切的要學習國語，但是因為在短
shyrian limiann, buneng shuodaw shiagdang de shiawguoo
時間裏面，不能收到相當的效果，
yeou shie ren inwei iywuh shanq de guanshih, buneng huafey
有些人因為職務上的關係，不能花費
charng shyrian ch uh shyaushyi yeou shie i wei jinnbuh chyihoan
長時間去學習，有些因為進步遲緩，
biann hueishin bu shyau le. Tzyy yeou i sheau buhfenn bitjiaw
便灰心不學了。只有一小部份比較
yeou neyshin de jihsiuh yeanjiow shiahchiuh dannsh ta huafey
有耐心的繼續研究下去，但是他花費
tzay wenzyh beenshea shanq de shyrian shyh feicharng
在文字本身上的時間是非常
charngjeou.de. Jehsh gwoyeu jiaw-shyau shanq de ichorng nanguan,
長久的。這是國語教學上的一重難關，
woomen inggai shehfar linqway kaipih ityau gwoyeu jiaw-shyau
我們應該設法另外開闢一條國語教學
shanq de shin twujinq. Jeh shin twujinq biannsh tsaeyonq
上的新途徑。這新途徑便是採用
gwoding de pinin shin wentzyh lai tzuohwei jiaw-shyau gwoyeu
國定的拼音新文字來作為教學國語
de shin gongjiuh.
的新工具。

Jeyjoong pinin shin wentzyh, shyh yong shyhjiah gong
這一種拼音新文字是用世界公
yonq de ellshyr liow ge Romatzhybmuu lai Pinchie gwoyeu de,
用的二十六個羅馬字母來拼切國語的，
suooyii yee jiawizuoh „Gwoyeu Romatzhy“ jeh itaw shin wentzyh
所以也叫做「國語羅馬字」，這一套新文字
igonq yeou ellshyr syhge Shengmuu, syhshyr ge jibeen Yunnmuu.
一共有二十四個聲母，四十個基本韻母，
Yunnmuu tzay fentzuoh „Inpyng“ „Yangpyng“ „Shaangsheng“
韻母再分做「陰平」、「陽平」、「上聲」
han „Chiuhsing“ syhge shengdiaw. Chyuanbuh jyyyeou ibae
和「去聲」四種聲調。全部只有一百
bashyr syhge butorng de fwuhaw. Inqyonq jehshie fwuhaw,
八十四個不同的符號。應用這些符號，

bian keeyii pinchie gwoyeu jong suooyeou de yeu-in le, erlichiee
便可以 拼切 國語 中 所有的 語音 了，而且
jehshie tzyhmuu de dwuin, dahbuhfenn han Wu wen heen
這些 字母 的 讀音， 大部份 和 巫文 很
shiangjian, dwu chiihai genqia rongyih.
相近， 讀 起來 更加 容易。

Woo beeoren chyan nian tzay Celebes tserngjing libyonq
我 本 人 前 年 在 西里伯島 曾經 利用
jeyjoong shin wentzyh chiuh jiaw chyaushengmen shya gwoyeu
這一種 新 文字 去 教 僑生們 學 國語。
tamen jinnbuu der heen kuay, erlichiee suoo fa de yeuin yee
他 們 進步 得 很 快， 而且 所 發 的 語音 也
heen joenchiuu tzay daoa shyrchiyi danzjong, tamen biann
很 準確， 在 短 時期 當中， 他 們 便
keeyii biitsyy yonq shin wentzyh lai jiahuanniyihjiano; torngshyt
可 以 彼此 用 新 文字 來 交換 意見； 同 時
yow nenggaw yonq biaujoen gwoyeu han renjia jiautarnle.
又 能 夠 用 標 準 國 語 和 人 家 交 談 了。
Intsy wo biann chiehshinnje Jonggwo de pinin shi wentzyh,
因 此 我 便 確 信 著 中 國 的 拼 音 新 文 字
shyh tueishyng hwachyau gwoyeu jiawyuh wei-i lianghao de shin
是 推 行 華 僑 國 語 教 育 唯 一 良 好 的 新
gongjiuh. Jeyjong shin gongjiuh sueiran heenbao, daonsh Keeshyi
工 具。 這 一 種 新 工 具 雖 然 很 好， 但 是 可 惜
muhchyan keeyii gongji chyaushengmen shyaushyi de dwuwuh
目 前 可 以 供 給 僑 生 們 學 習 的 讀 物
chieh heen shao; ishie gwo ney de shin wentzyh dwuwuh yow
却 很 少； 一 些 國 內 的 新 文 字 讀 物 又
burongyih cheuder. Intsy woo geren biann yu tzueyjinn bianjiowle
不 容 易 取 得。 因 此 我 個 人 便 於 最 近 編 就 了
jeybeen „Gwoyeu Romatzyh Chubuh“ Chyuan shu gonq yeou
這 一 本 「國 語 羅 馬 字 初 步」， 全 書 共 有
sanshyr-ell keh. Shu moh fuh yeou ige Hann-Wu-wen juhshyh
三 十 二 課。 書 末 附 有 一 個 漢 巫 文 注 釋
de tsyrhuey. Jeybeen shu keeyii tzuohwei chyaushengmen shyaushyi
的 詞 彙。 這 一 本 書 可 以 作 為 僑 生 們 學 習
gwoyeu de ruhmen shu ruguoo shyrjian sheukee de huah, hair
國 語 的 入 門 書， 如 果 時 間 許 可 的 話， 還

sheang jishiu bianyi ibeen Shin Wentzyh Hwachyau Gwoyeu
想繼續編輯一本「新文字 華僑 國語
Dwuleen. Buguoh jeh gongtzuoh binq bush doan shyijian keeyii
讀本」，不過這工作並不是短時間可以
wancherng de, erlichee woo geren Wu-wen de cherngdwu heen
完成的，而且我個人巫文的程度很
cha, suooyii tzay keeneng farnwei jyney, hair der shiwanq
差，所以在可能範圍之內，還得希望
jingtong Jong-Wu-wen de wenhuah jiawyuh gongtzuoh torngren
精通中巫文的文化教育工作同仁
lai gonqtorg nuulih. Jeh shyh ijoong wenhuahshanq de jonqyaw
來共同努力。這是一種文化上的重要
gongtzuoh, woo sheang rehshin gwoyeu jiawyuh de torngren, indinq
工作，我想熱心國語教育的同仁，一定
nenggow dahjia herzuoh chilai gonqtorg nuulih de.....
能夠大家合作起來共同努力的.....
Jeyjoong shin wentzyh, tay Her-Yani doongder de ren hair
這一種新文字，在荷印懂得的人還
buduo, woo shiwanq Soerabaia (yiji gebuh) geh yehshiau de
不多，我希望泗水(以及各埠)各夜校的
gwoyeu jiauwshy dou lai yeanjiow jeyjoong shin wentzyh, ranhow
國語教師都來研究這一種新文字，然後
yonq jeyjiong shin wentzyh chiuh jiaw yehshiau de shyuesheng
用這一種新文字去教夜校的學生
shyaushyi gwoyeu, nah jinnbu h idinq feichang kuaide, ruguoo
學習國語，那進步一定非常快的，如果
jianglai doongder de ren duole, woomen hair keeyii yonq shin
將來懂得的人多了，我們還可以用新
wentzyh hann Wu-wen dueyjaw dahlianq chubaan Shubaw ne!
文字和巫文對照大量出版書報呢！

Woo yiwei shianntzay chyaushengmen yaw shyanshyi
我以為現在僑生們要學習
gwoyeu, dih-i buh shiann yaw nenggow, jing "han, jeang", Ruguoo
國語，第一步先要能夠聽和講，如果
shyaushyi le jeyjoong shin wentzyh tay doan shyijian dangjung
學習了這一種新文字，在短時間當中
jiow keeyii banndaw jeh leang-dean. Taangruoh meiyeeou genq
就可以辦到這兩點。倘若沒有更

duo de shysjian jihshiu yeanjiow, tzyyaw dooneder shin
多的時間繼續研究，只要懂得新
wentzyh de pinfar yeou shyrhowl penqdad shiuyaw yonq gwoyeu
文字的排法，有時候兒碰到需要用國語
jeanjeang keeyii baa shin wentzyh de yeanieang-tsyry shian yonq
演講，可以把新文字的演講辭先用
daatzybij daahao, na chiilai dwu jiowsh gwoyeu le, jeyjoong
打字機打好，拿起來讀就是國語了，這一種
shin wentzyh dueyya chyautwan liingshiow de gongyonq shyh
新文字對於僑團領袖的功用是
gerway jonqdah de. Ruguoo tzay yaw yeanjiow Jonggwode jiow
格外重大的。如果再要研究中國的舊
wentzyh (Hannthy) jeh shin wentzyh yeesh yeanjiow lao Hannthy
文字(漢字)這新文字也是研究老漢字
de wei-i langhao de gongjiuh. Hwang Changhwai jiowshow
的唯一良好的工具。黃昌懷教授
juh le neybuh Hwa-Wu Shin Tsyrdean, Hannthy de juhin, yeesh
著的那一部「華巫新辭典」，漢字的注音也是
yinqyonq jeyjoong shin wentzyh de.
應用這一種新文字的。

Gehwey jydaw tzarmen Jonggwo, jenqsh tzay fwushing de
各位知道咱們中國正是在復興的
shyrtchijong, woomen shianntzay jiow yow baa gwoyeu shyau
時期中，我們現在就要把國語學
shyi haole, jianglai kanqian jieshuh jyhaw, hairder hwei gwo
習好了將來抗戰結束之後還得回國
chiuh guanguang vx. Tzueybow hairder shiwanq guanhwai gwoyeu
去觀光觀光。最後還得希望關懷國語
de renshyh, baa jeyjoong shin wentzyh shyausbyi vx. ranhow
的人士，把這一種新文字學習學習，然後
tzay baa jeyjoong shin wentzyh chiuh jiaw byeren shyausbyi
再把這一種新文字去教別人學習
gwoyeu. Woomen tzay jell yuh iyhie hwachyau gwoyen jiawyuh
國語，我們在這兒預祝音華僑國語教育
taotryh puuiyi.
早日普及。

* Leang-shyh Gwoin Tzyhmuu de gongbuuh shyang jiann fuhluh-I.
兩式國音字母的公布詳見附錄一

BIANYIH LIHHUAH

編譯例話

Jeybeen "Gwoyeu Romatzyh Chubuh" shyh ijiuh Luh Iyan
這一本「國語 羅馬字 初步」是依據 陸衣言
shiansheng juh de "Shin Gwoia Dwubeen" de neyrong bianyih
先生著的「新國音 讀本」的內容 編譯
chernggong de Chyuan shu igonq yeou sanshyr-ell keh, fenwei
成功的全書一共有三十二課，分爲
leang-ge yuanjou: dih-ige yuanjou, juhjonq "Shengmuu" han
兩個圓週：第一個圓週，注重「聲母」和
"Yunnmuu" de pin-in; dih-ellege yuanjou, juhjonq "Jieher
「韻母」的拼音；第二個圓週，注重「結合
Yunnmuu" de pin-in, Tzyhmuu annjaw fain nan-yih de tsyh-
韻母」的拼音。字母按照發音難易的次
shiuh ikeh vx de chushiann, jypey der feicharng de pyngjiun,
序一課一課的出現，支配得非常的平均，
jeh yu jiaw-shyau shanq shyh yeou heen dah de biannlih de.
這於教學上是很大的便利的。

Been shu weiye yaw shyy doongder Wu-wen jee de biannlih
本書爲着要使懂得巫文者的便利
chijijann, tchdih shangchiing Hwang Changhwai borshy joensheu
起見，特地商請黃昌懷博士准許
tsaeyonq tan'e dahjub "Hwa-Wu Shin Tsyrdean" jong de "Ro-
採用然的大著「華巫新辭典」中的「巫
manisatie Tionghoa Baroe" tzuohwei pin-in farshyh de shuoming
文國語羅馬字」作爲拼音法式的說明
(shuoming buhfenn liueh yeou tzeng-jean) kehwen de howmiann
(說明部份累有增減) 課文的後面
fuh yeou Gwoyeu Romatzyh han Hwa-Wu-wen dueyaw de
附有國語羅馬字和華巫文對照的
tsyrhuey, jeyge tsyrhuey shyh jingguoh Lub Tzyyming sh'ansheng
詞彙，這一個詞彙是經過陸子明先生
jiawdinq de. Luh shg. yow geei been shu shieele Jong-Wu-wen
校訂的。陸先生又給本書寫了中巫文
de shiu'yan geh ipian. Hwang B. Sh. han Luh shg. de dahtzuoh,
的序言各一篇。黃博士和陸先生的大作。

dueyyu torngchau shyaushyi Gwoyeu de chiushianq geeile ige
對於 同 僑 學 習 國 語 的 趨 向 純 了一 個
jenqchiuch erl yow jiandingq de shinnliann; torngshyr dueyyu
正 確 而 又 堅 定 的 信 念； 同 時 對 於
been shu yee tzengguang dushao. Biijee tzay jel jin shianq
本 書 也 增 光 不 少。 筆 者 在 這 兒 謹 向
Hwang, Luh ell shiansheng, jyh ige keenchie de shiehyih!
黃 陸 二 先 生， 致 一 個 懇 切 的 謝 意！

Been shu weije yaw shyy geh fangmiann dwuje de biaunlih
本 書 為 着 要 使 各 方 面 讀 者 的 便 利
chijianq; yow tsorng J.w Yuanrenn B. sh. de "G.R. han Wade
起 見， 又 從 趙 元 任 博 士 的 「 國 羅 和 威 式
Pinfaa Dueyjaw Beau」 jong joantzayle ipian Ingwen shuoming
排 法 對 照 表 」 中 轉 載 了 一 篇 英 文 說 明
shu. Shu moh yow fuhluhle leangshyh gwoin tzyhmui. gongbuhs
書。 書 末 又 附 錄 了 兩 式 國 音 字 母 公 布
de wen-gaw yiyi shengdiaw Pinfaa tyaulih deengx.
的 文 告 以 及 聲 調 排 法 條 例 等 等。

Been shu de yihgao, tserniing tzay Soerabaia Shiongdih-huey
本 書 的 譯 稿， 曾 經 在 泗 水 兄 弟 會
gwoyeu ban shanq shyyyanq guoh, shyueyuan dangjiong yu d'an
國 語 班 上 使 用 過， 學 員 當 中 於 短
shyrcyi ney jiw nenggow shyyongle; erlciee gongtorng
時 期 內 就 能 夠 使 用 了； 而 且 共 同
gaejenqle haoshie dihfang. Linqway tzay Makassar Jeng Darshan
改 正 了 好 些 地 方。 另 外 在 孟 加 錫 鄭 達 山
shg. Suoo Kaibann de Biaujoen Gwoyeu Yehshyue de shyueyuan,
先 生 所 開 辦 的 標 準 國 語 夜 學 的 學 員，
yu kaidaw been shu de yang'been, yee gei jyycnule haoshie wuh
於 看 到 本 書 的 樣 本， 也 純 指 出 了 好 些 誤
pai de dihfang. Nahshie Wuh pai de kehwem, chyuandou tsorng
排 的 地 方。 那 些 誤 排 的 課 文， 全 都 重
jinn guoble, intsy yinshua shanq heen fey shyt jan, been shu
印 過 了， 因 此 印 刷 上 很 費 時 間， 本 書
de chyrx chubaan yuanin jiw tzay jel.
的 遲 遲 出 版 原 因 就 在 這 兒。

Been shu chyantour neypian "day shiuu" jiowsih been nian
本 書 前 頭 那 一 篇 「 代 序 」 就 是 本 年
ellyeuh ellshyr-san ryh, biijee yinq Soerabaia Shiongdih-huey
二 月 二 十 三 日， 筆 者 應 泗 水 兄 弟 會

juushyi Chern Chyeubao shiansheng de haoyih tzay gai huey
主席 陳厥寶先生 的好意 在該會
hueysuoo yeanjeang de. Dangshyr you Chern shg. yihcherng Wu-
會所 演講的。當時由 陳先生 譯成 巫
yeu (Wu-wen yeanjeang-tsr dengizay yu Ellyueh ellshyr-tyh ryh
語 (巫文 演講辭 登載於 二月二十四日
PEWARTA SOERABAIA) yean-tsr Chyuan wen dengizay yu
巫文泗水日報) 演辭全文 登載於
Ellyueh ellshyr-syh ryh Soerabaja Shangbaw han torngyueh ellshyr-
二月二十四日 泗水商報 和 同月二十
liow ryh Batavia Hwawen Shinbaw. Shianntzay baa neypian yean-
六日 吧城華文新報。現在把那一篇演
tsy de dahyaw fenbye kanruh been shu, danqtuoh ige sheaux
辭的大要 分別刊入本書，當作一個小小
de "Tzyh shuh" 的「自序」。

Been shu de chubaan, cherngmeng Batavia Shinhaw-sheh
本書的出版，承蒙吧城新報社
Song Jongchyuan shg. Wu-wen Soerabaia ryhbaw-sheh Chern
宋中銓先生、巫文泗水日報社 陳
Chyuebao shg. been buh Dah-Jonghwa shugoan Hwang Chyiiseh
厥寶先生、本埠大中華書館黃奇策
shg. Jiawjieh torngren Lay Shusheung, Jenq Büngder, Tzeng
先生、教界同仁賴書繩，鄭秉德，曾
Rueyduan, Chern Tzerren, Shieh Yowrong juwey shiansheng geh
瑞端，陳澤人，謝又榮，諸位先生各
fangmiann de bangjuh, torngshyr derdaw neytzyy Horng Jinyinn
方面的幫助，同時得到內子洪金印
neushyh de shiangjuh yee bushao, deet yaw tzay jell shianq
女士的襄助也不少，得要在這兒向
tanmen shuo isheng shiehx! hair yeou yihjeede shyuelih yeou
您們說一聲謝謝！還有譯者的舉力有
shian, ruguoo yeou tsuohwu de dihfang hairdee shiwanq
限，如果有錯誤的地方，還得希望
dwujee jyyjiaw vx!
讀者指教指教！

Yewjen Lin Changmian shu yu Soerabaia Chinghwa Gongshyue.
耀真林長綿書於泗水清華公學

Jonghwa Mingwo sanshyr tian chi yueh
中華民國三十年七月

Nii byeshiaw woo lanching !
你 別 笑 我 藍 青 !
Woo yee bupah nanweichyng !
我 也 不 怕 難 為 情 !
Jingguohle lanching !
經 過 了 藍 青 !
Jiowhuey mannxide chwenjenq !
就 會 慢 慢 兒 的 純 正 !

GWOYEU ROMATZYH
國語羅馬字
ROMANISATIE TIONGHOA BAROE

oleh Prof. E. T. H. HWANG

KETERANGAN PENDAHOELOEAN:—

Sesoeatoe orang jang hendak beladjar bahasa Tionghoa haroes perhatikan:

- (A) Fatsal mengeloearkan soeara, dan
- (B) Fatsal memboenjikan lagoe soeara.

Dengan setjara soerat ini fatsal ada terlaloe soesah akan diterangkan setjara lengkap. Lebih baik minta toeloeng kepada seorang Goeroe Tionghoa akan batja-kan dan oetjapkan beberapa kali dengan soeara moeloe boenjinja itoe hoeroef Tionghoa bagian depan 聲母 dan bagian belakang 韻母, serta djika soeda terga-boeng djadi boenjinja 字音 dari satoe hoeroef Tionghoa, dan begitoe djoega boenjinja lagoe soeara 聲調 dari itoe hoeroef Tionghoa.

Tjoema sadja djangan loepa, bahwa Tiongkok ada soeatoe negeri besar dan soeatoe benoea jang sangat loeas dan lebar, sehingga perbedahan mengeloearkan soeara sedikit-banyak misti ada, apalagi sekarang ini diambil soeara dari lagoe soeara Peiping jang di boeat padoman, sementara kebanjakan goeroe-goeroe Tionghoa di Indonesia ada orang berasal dari Tiongkok Selatan.

Soeara Peiping tida ada soeara ke-lima atawa soeara masoek 入聲, sementara seorang Tiorghoa asal dari Tiongkok Selatan djoestroe ada banjak sekali paké ini matjam soeara masoek 入聲.

Dengan setjara Romanisatie Tionghoa baroe, djika perloe, maka ini soeara masoek atawa soeara ke-lima boleh di achirnya ditambahkan dengan hoeroef “q”, jaitoe: 洛 loq, 鐵 tieq.

Akan mengeloearkan soeara haroes perhatikan, bahoea seboetan atawa boenjinja soeara dari soeatoe hoeroef Tionghoa boleh di perjah menjadi 2 bagian, jaitoe bagian depan 聲母 dan bagian belakang 韵母.

Seperti itoe hoeroef 花 di seboetkanna pada bagian depan dengan soeara hoeroef "h" jang disamboeng dengen bagian belakang soeara: "ua", maka tergaboeng menjadi soeatoe seboetan "hua".

Begitoelah: h disamboeng dengan ua mendjadi soeara: hua 花.

sh	„	„	an	„	„	shan	山
m	„	„	en	„	„	men	門
n	„	„	i	„	„	ni	呢

(A)—Fatsal mengeloearkan soeara.

Fatsal mengeloearkan soeara teroetama terkena pada bagian depan, sementara fatsal memboenjikan lagoe soeara dari soeatoe hoeroef Tionghoa teroetama terkena pada bagian belakang.

Akan mengeloearkan soeara bagian depan menoeroet setjara Romanisatie Tionghoa baroe, itoe tida soesah boeat orang jang mengarti spellan Olanda atawa Melajoe, sebab kebanjakan letter di batjanja ampir sama seperti soeara Olanda atawa Melajoe, seperti letter-letter: m, f, v, n, l, h, s, z itoe semoea ampir sama sadja dibatjanja seperti soeara letter spellan Olanda atawa Melajoe di Indonesia.

Gaboengan hoeroef gn setjara Romanisatie Tionghoa baroe haroes dibatja seperti gaboengan hoeroef nj, setjara lida Olanda

Hoeroef r setjara Romanisatie Tionghoa haroes di batja dengan lida lebih "pélo" dari setjara lida Inggris, dan sama sekali tida boleh gemetar setjara lida Olanda atawa Melajoe.

Letter-letter: v, ng, gn, dan z sedikit sekali di paké-nja dalam Romanisatie Tionghoa baroe.

Letter-letter y, w, dan y(u) setjara Romanisatie haroes dibatja seperti letter: j, oe, dan j(u) setjara lida Olanda, dan haroes ingat betoel, jang letter "iu" misti dibatja seperti letter u atau uw setjara lida Olanda dan letter "u" setjara Romanisatie Tionghoa misti di batja seperti soeara gaboengan hoeroef oe setjara lida Olanda atawa Melajoe.

Jang perloe di perhatikan, jaitoe perbedahan antara: b dan p, d dan t, g dan k, j dan ch, s dan sh, tz dan ts.

Djika di ambil édja-an Inggris, menoeroet setjara pelatoeran WADE'S SYSTEM, maka mendjadi perbandingan seperti dibawah ini:

Rom.Th.: b p d t g k j ch s sh tz ts
Wade's: p p' t t' k k' ch ch' s hs :s ts'

Djika kita seboet itoe soeara di atas dengan setjara spellan atawa letter Olanda, maka kira-kira begini:

Rom.Th: b, p; d, t; g, k; j, ch; s, sh; tz, ts
Olanda: p, ph; t, th; k, kh; tj, tih; s, sh; tsj, :sjh.

Boeat Hoakiao di Batawi itoe perbedahan dengan tambahan letter "h" ada sedikit soesah di k.loearkannja soeara, sementara boeat Tongpauw di Soerabaia atawa Semarang itoe perbedahan ada sampé terang, apalagi boeat orang jang telah perhatikan atawa mengarti bahasa Hokkian

(B) Fatsal memboenjikan lagoe soeara.

Meneroer poetoesan jang paling belakang dari Commissie jang disah-kan pada Ministerie van Onderwijs (Fatsal peladjaran) di Nanking, jaitoe Commissie jang di wadjbkan tjiati daja oepaja akan meragamkan mendjadi satoe roepa dari boenji soeara hoeroef Tionghoa, maka soeara dari Peiping jang sopan-santoon diambil boeat padoman.

Soeara ke-satoe: 陰平. Ini lagoe soeara tinggi dan rata sadja, tida naik-toeroen, maka boeat bagian "Tjoe Im" diberikan tanpa jang di pasang diatasnya atawa sama sekali tida di paké-kan tanda soearoe apa-apa, sepertinja 撫ㄌㄨㄛ～ atawa ㄌㄨㄛ～ lhuo.

Soeara ke-doea: 陽平. Ini lagoe soeara tinggi dan ditarik menjadi lebih tinggi lagi, maka boeat bagian "Tjoe Im" diberi-kan tanda ✓ sepertinja 羅ㄌㄨㄛ～ luo.

Soeara ke-tiga: 上聲. Ini lagoe soeara moelai rendah dan toeroen sedikit dan lantas naik lagi sampé tinggian sedikit dari maelainan, maka boeat bagian "Tjoe Im" di berikan tanda ^ sepertinja 裸ㄌㄨㄛ～ luoo.

Soeara ke-empat: 去聲. Ini lagoe soeara pergi, soeara jang di keloearkan dengan pendek dan keras, maka setjara "Tjoe Im" di berikan tanda \ sepertinja 駱ㄌㄨㄛ～ luoh.

Heroes perhatikan djoega, bahoea pada pelatoeraan Tjoe-Im setjara doeloe ada di ambil soeara Kuo Yü bagian Tiongkok Tengah dan Tiongkok Selatan seperti "padoman", maka ada

terdapat banjak lagoe soeara ke-5 atawa lagoe soeara masoek (入聲). sementara pada pelatoeran Romanisatie Tionghoa baroe, sekarang diambil lagoe soeara dari Peiping (Tiongkok Oetara) akan menjadi "padoman", jaini tida paké lagoe soeara masoek,

Akan djangan menjadi salah mengarti, maka haroes ingat bahoea bahasa Tionghoa dibatja dengan soeara lida Tionghoa, dan haroes ingat djoega bahoea itoe letter-letter atawa hoeroef Latijn masing-masing bangsa batja atawa édja menoeroet marika empoenja kebiasaan lida soeara, makaitoe ada setjara spellan Olanda, spellan Inggris d. l. l., dan menoeroet Romanisatie Tionghoa misti diambil menoeroet soeara lida Tionghoa jang dianggap sah, jaitoe setjara "Kuo Yü", jang dianggap seperti bahasa oemoem di Tiongkok.

PERTAMBAHAN.

Dalem berapa tahoen ini orang-orang Tionghoa di Tiongkok jang memperhatikan ilmoe bahasa Tionghoa ada banjak madjoe, kesatoe marika ada mendapatkan "Tjoe Im Tjoe Moe", jaini sematjam hoeroef-hoeroef atawa tjoretan hoeroef TH, jang sangat sederhana sekali, pada tjoretan hoeroef mana ada di berikan soeatoe soeara tetap, sehingga dengan begitoe dapatlah di djadiken satoe matjam penjeboetan atawa édja-an soeara dari sesoeatoe hoeroef TH. Aken tetapi, boenji soeara lagoe dari soeatoe hoeroef TH tida kena di edja, maka perloe di beriken soeatoe pertanda-an lain lagi. Begitoelah ini atoeran beloem sampoerna betoel.

Pada waktoe kebelakangan ini, ada di madjoekan sematjam édja-an dengan memakai (paké) hoeroef Latijn atawa hoeroef letter Olanda, jang di Indonesia djoega dipaké aken édja bahasa Melajoe.

Dengan ini pelatoeran baroe, soeara lagoe dari soeatoe hoeroef TH kena di édja-kan, maka itoe ini ada sematjam ke-madjoean.

(Koetib dari Kitab logat Baroe Tionghoa-Melajoe)

(I) GWOYEU ROMATZYH MINGCHING

國語 羅馬字 名稱

Seboetan abjad atawa alfabet:

A	B	C	D	E	F	G;
---	---	---	---	---	---	----

Rom. Th : a	be	ce	de	e	fe	ge
Tjoe Im : Y	‘ <u>ㄞ</u>	<u>ㄞ</u>	<u>ㄞ</u>	<u>ㄞ</u>	<u>ㄞ</u>	<u>ㄞ</u>
Olanda : a	pê	sê	tê	ê	fê	kê

H	I	J	K	L	M	N;
---	---	---	---	---	---	----

Rom. Th : he	i	jy	ke	le	me	ne
Tjoe Im : <u>ㄏ</u>		<u>ㄓ</u>	<u>ㄎ</u>	<u>ㄌ</u>	<u>ㄇ</u>	<u>ㄋ</u>
Olanda : hê	i	tjz	khê	lê	mê	nê

O	P	Q ,	R	S	T;
---	---	-----	---	---	----

Rom. Th : o	pe	qu	ry	sy	te
Tjoe Im : <u>ㄛ</u>	<u>ㄝ</u>	<u>ㄑ</u>	<u>ㄩ</u>	<u>ㄙ</u>	<u>ㄊ</u>
Olanda : o	phê	khoe	rij	sj	thè

U	V	W ,	X	Y	Z.
---	---	-----	---	---	----

Rom. Th : u	ve	we	xy	y-e	zy
Tjoe Im : <u>ㄨ</u>	<u>ㄩ</u>	<u>ㄩ</u>	<u>ㄪ</u>	<u>ㄧ</u>	<u>ㄤ</u>
Olanda : oe	vê	wê	khê	jê	zj

Sedjara édja-an atawa spellan dengan hoeroef Latija, aken tetapi dengan mengambil soeara menoeroet setjara soeara "Kuo - Yü".

(2) SHENGMUU 聲母

Hoeroef bagian depan.

Rom. Th :	b	p	m	f	v*
Tjoe Im :	ㄱ	ㅋ	ㅁ	ㄴ	ㆁ
Olanda :	p(ê)	ph(ê)	m(ê)	f(ê)	v(ê)

Rom. Th :	d	t	n	l
Tjoe Im :	ㅓ	ㅌ	ㄴ	ㆁ
Olanda :	t(ê)	th(ê)	n(ê)	l(ê)

Rom. Th :	g	k	ng*	h
Tjoe Im :	ڳ	ڱ	ڻ	ڻ
Olanda :	k(ê)	kh(ê)	ng(ê)	h(ê)

Rom. Th :	j(i)	ch(i)	gn*	sh(i)
Tjoe Im :	ڸ	ڜ	ڻ	ڻ
Olanda :	tj(i)	tjh(i)	nj(i)	sh(i)

Rom. Th :	j	ch	sh	r
Tjoe Im :	ڸ	ڜ	ڻ	ڻ
Olanda :	tj(z)	tjh(z)	sh(z)	r(z)

Rom. Th :	tz	ts	s
Tjoe Im :	ڽ	ڜ	ڻ
Olanda :	tsj(z)	tsjh(z)	s(z)

(3) YUNNMUU 韻母
Hoeroef-gaboengan bagian be'akang.

(Rom. Th.)	(Tjoe Im.)	(Rom. Th.)	(Tjoe Im.)	(Rom. Th.)	(Tjoe Im.)	(Rom. Th.)	(Tjoe Im.)
(y).....(尹)	i.....	u.....X	iu.....𠵼				
a.....Y	ia..... Y	ua....X	Y				
o.....E	io..... E	uo.....X	E				
e.....E							
é.....ヰ	ie..... ヰ				iue.....𠵼ヰ		
ai.....ㄞ	iai..... ㄞ	uai....X	ㄞ				
ei.....ㄟ		uei....X	ㄟ				
au.....ㄠ	iau..... ㄠ						
ou.....ㄡ	iou..... ㄡ						
an.....ㄢ	ian.... ㄢ	uan....X	ㄢ	juan...𠵼ㄢ			
en....𠂊	in.... 𠂊	uen....X	𠂊	jun...𠵼𠂊			
ang.....ㄤ	iang.... ㄤ	uang...X	ㄤ				
eng.....ㄥ	ing.... ㄥ	ueng...X	ㄥ				
-ong ...-ㄥ	iong...𠵼ㄥ						
el.....ㄦ							

(4) SHENGDIAW 聲調 Lagoe soeara.

Dih-1 : — INPYNG 陰平

Ke-1 : — BOENJI LAGOE SOEARA KE-SATOE.

(a) Boeat menjata-kan lagoe soeara ke-1, maka boleh ambil seperti soeadjarnja sadja, jaitoe tida ada soeatoe pertambahan atawa perobahan apa-poен (基本形式), seperti: 花 hua, 山 shan.

(b) Akan tetapi, djika soeatoe édja-an soeara moelai dengan hoeroef-depan "m", "n", "l" atawa "r", maka hoeroef ini haroes di berikoetkan dengan hoeroef "h", mendjadi seperti: 猫 mhau, 拉 lha.

Dih-2 : — YANGPYNG 陽平.

Ke-2 — BOENJI LAGOE SOEARA KE-DOEA.

(c) Akan menjata-kan lagoe soeara ke-2, maka bagian "klinker" (barakat), haroes di berikoetkan hoeroef "f", seperti: 茶 char, 同 torng.

(d) Djika seandehnya iroe gaboengan soeara bagian belakang ada moelai dengan soeara "i" atawa "u" (jaini soeara "oe" setjara spellan Olanda), maka tida perloe di tambahkan hoeroef "r", dan itoe hoeroef "i" di robah djadi "y", sementara hoeroef "u" di robah djadi "w", seperti: 琴 chyn, 黃 hwang.

Akan tetapi djika itoe soeara bagian belakang terdiri dari satoe hoeroef "i" atawa hoeroef "u", dengan sendiri-n sadja, maka ini letter misti di tinggal paké teroes, dan mlahan misti di tambahkan dengan itoe hoeroef "y" atawa "w", mendjadi seperti: 皮 pyi, 胡 hwu, 吳 wu

(e) Djika itoe soeara moelai dengan salah-satoe dari hoeroef-permoelahan "m", "n", "l" atawa "r", maka tida di bikin soeatoe perobahan apa-poен, ambillah soeadjarnja sajja (基本形式), jaitoe seperti: 民 min, 運 lian, 人 ren.

Dih-3 : — SHAANGSHENG 上聲.

Ke-3 : — BOENJI LAGOE SOEARA KE-TIGA.

(f). Pada bagian boenji lagoe soeara ke-3, jika soeara atau gaboengan hoeroef bagian belakang tjoema ada 'satoe hoeroef-soeara klinker atawa harakat) sadja, maka ini letter di djadikan kembat, seperti: 起 chii, 反 faan, 耳 eel.

(g) Djika itoe bagian belakang ada terdiri dari soeatoe gaboengan -hoeroef jang moelai dengan hoeroef "i" atawa "u" dengan di gaboengkan lagi lain hoeroef-soeara, maka itoe letter "i" di robahkan djadi letter "e", sementara itoe letter "u" di robahkan djadi letter "o", seperti: 假 jea, 管 goan, 海 hae, 好 hao, 許 sheu.

Ingartah : — Djika itoe gaboengan soeara ada terdiri dari 3 klinkers atawa 3 harakat, dan satoe antaranja telah di robahkan, maka jang lainnya tida boleh di bikin perobahan lagi, seperti: 鳥 neau, 拐 goei.

(h) Gaboengan soeara "ei", "ou", "ie", dan "uo", misti toeroet pelatoeran bagian (f), jaitoe letter "e" dan letter "o" di djadikan kembat, seperti: 美 mee, 口 koou, 解 jie, 果 guoo,

Dih-4 : — CHIUHSHENG 去聲.

Ke-4 : — BOENJI LAGOE SOEĀRA KE-EMPAT.

(i) Pada ini bagian, itoe penoetoep-soeara jang tadinja paké letter -ng di robah, djadi: -nq, seperti: 正 jenq.

Penoetoep-soeara jang tadinja paké -1, mendjadi: -ll, sementara -n, mendjadi: -nn, seperti: 二 ell, 半 bann

Lain-lain penoetoep soeara misti di tambahkan di bagian achirnya dengan letter: "h", seperti: 罷 pah, 簸 boh, 閉 bih, 布 buh.

Djika itoe gaboengan soeara terdiri dari 2 atawa 3 klinkers, maka tjoema itoe hoeroef 'i' atawa 'u' jang paling achir sadja di robahkan mendjadi: "y" atawa "w", seperti: 在 tzay 票 piaw.

(5) YUNNMUU SYHSHENG CHYUANBEAU.

韻母 四聲 全表

	Lagoe (Juh. Fwu.)	soeara (Inpyng)	ampat (Yangpyng)	tjonto (Shaangsheng)	全表 (Chiuhsheng)
	Ke—1 (Tjoe-lm)	Ke—2	Ke—3	Ke—4	
帀	y	yr	yy	yh	
ㄚ	a	ar	aa	ah	
ㄛ	o	or	oo	oh	
ㄜ	e	er	ee	eh	
ㄔ	é	ér	éé	éh	
ㄞ	ai	air	ae	ay	
ㄟ	ei	eir	eei	ey	
ㄠ	au	aur	ao	aw	
ㄡ	ou	our	oo <u>u</u>	ow	
ㄢ	an	arn	aan	ann	
ㄣ	en	ern	een	enn	
ㄤ	ang	arng	aang	anq	
ㄥ	eng	erng	ceng	enq	
ㄤㄥ	əng	ərŋ	oong	onq	
ㄦ	el	əl	ecl	ell	

(Juh. Fwu.)	(Inpyng)	(Yangpyng)	(Shaangsheng)	(Chiuhsing)
ɿ	i	yí	yíi -íi	yih -ih
ɿ Y	ia	ya	yea -ea	yah -iah
ɿ ɿ	io*	yo*	yeo*	-ioh*
ɿ ɿ	ie	ye	yee -iee	yeh -ieh
ɿ ɿ	iai*	yai	yeai -eai	yay -iay
ɿ ɿ	iau	yau	yeau -eau	yaw -iaw
ɿ 又	iou	you	yeou -eou	yow -iow
ɿ ɿ	ian	yan	yean -ean	yann -iann
ɿ ɿ	in	yn	yiin -iin	yinn -inn
ɿ 尢	iang	yang	yeang -eang	yanq -ianq
ɿ ㄥ	ing	y়ng	yiingga -iingga	yioq -inq
ㄩ ㄥ	iong	y়ong	yeong -eong	yonq -ionq

(Juh.Fwu)	(Inpyng)	(Yangpyng)	(Shaangsheng)	(Chiuhsheng)
X	u	wu	wuu -uu	wuh -uh
X Y	ua	wa	woa -oa	wah -uah
X ㄔ	uo	wo	woo -woo	woh -uoh
X ㄞ	uai	wai	woai -oai	way -uay
X ㄞ	uei	wei	woei -oei	wey -uey
X ㄢ	uan	wan	woan -oan	wann -uann
X ㄣ	uen	wen	woen -oen	wenn -uenn
X ㄤ	uang	wang	woang -oang	wang -uanq
X ㄥ	ueng	weng	woeng	wenq
ㄩ	iu	yu	yeu -eu	yuh -juh
ㄩㄤ	iue	yue	yeue -eue	yueh -jueh
ㄩㄢ	iuan	yuan	yeuan -euan	yuann -juann
ㄩㄣ	iuə	yun	yeun -eun	yunn -juunn

KETERANGAN LEBIH DJAOEH.

(1) Hoeroef atawa letter jang paké tanda * itoe ampir tida di paké dalam édja-an atawa spellan setjara Romanisatie Tionghoa baroe.

(2) Setjara "Tjoe Im" 注音 ada di bikin perbédahan hoeroef antara ㄩ < ㄔ dan ㄔ ㄕ, akan tetapi setjara Romanisatie Tiong-Hoa di paké hoeroef "j", "ch" dan "sh" sadja, jaitoe ㄔ j, ㄔ ch dan ㄕ sh, sementara boeat ㄩ < ㄔ tjoema di tambahkan letter "i" sadja, mendjadi ㄩ ji, < chi dan ㄔ shi.

(3) Tanda "Tjoe Im" 注音 |ㄨㄥ| di anggap seperti separoh hoeroef klinker dan separoh hoeroef medeklinker, dan kebanjakan di paké boeat hoeroef-permoelahan (begin-medeklinker) maka dengan setjara Romanisatie Tiong Hoa "y", "w" dan "y(u)", inilah ada lebih betoel, sehingga spellan atawa gaboengan hoeroef "ice", "uay", sekarang ini di toelis setjara Romanisatie Tiong Hoa mendjadi "yee", "way".

Akan tetapi djika lantaran itoe perobahan maka boleh menjadi kaloet atawa mendjadi itoe gaboengan hoeroef tida mempoenjai "klinker" maka itoe letter "y" dan "w" di ambil boeat bikin pertambahan, seperti gaboengan hoeroef "-eu", "-uh", maka misti di tambahkan "y", "w", didepannya, mendjadi "yeu" 雨, "wuh" 霾 (dan boekannja yu, wh).

(4) Hoeroef Tiong Hoa 知癡詩日茲雌思, menoeroete setjara "Tjoe Ip" d toelis dengan tida di paké "kl'inker", jaito 出,彳,尸,曰,卫,ㄔ,厃, akan tetapi menoeroet édja-an setjara Romanisatie Tiong Hoa baroe misti di tambahkan hoeroef "y" jang tida bersoeara, jaitoe mendjadi:

知 jy ; 癡 chy ; 詩 shy ; 日 ryh ;
茲 tzy ; 雌 tsy ; 思 sy.

(Ingatlah ini letter "y" boekannja letter Olanda "ij").

(5) Dengan setjara "Tjoe Im" dalam bagian soeara X \angle tida di bikin perbedahan antara 東送 dan 翁龐. akan tetapi menoeroet édja-an Romanisatie Tiong Hoa, maka itoe soeara X \angle pada hoeroef 東送 di ambil gabungan hoeroef "ong", jaitoe soeara jang di keloearkan dengan moeloet terboeka, semantara boeat itoe soeara X \angle pada hoeroef 翁龐 di ambil gabungan hoeroef "ueng", jaitoe soeara jang di keloearkan dengan moeloet tertoeoep.

東-dong, 送-song, sementara 翁-ueng, 龐-wenq.

(Sementara tanda "Tjoe Im" L \angle di toelis "iong" dengan setjara édja'an Romanisatie Tiong Hoa baroe)

(Koetib dari Kitab logat Baroe Tionghoa-Melafoe)

Keterangan Tambaan:

(6) Doea letter jang terdapat dalem alphabet "v" dan "x" tida ada digoenaken oentoek mewakilin soeara dalem ini Romanisatie Kuuyu. Tjoema sadja "x" ada digoenaken sebagai tanda "pengoelangan" dari perkataan, seperti "pian pian" (偏偏) bisa ditoelis "pianx". Apabila itoe pengoelangan masih terpisa dengan satoe perkataan lain, seperti "Kann i kann" (看一看) orang bole toelis dengan "kann i v"; sementara oentoek pengoelangan doeae perkataan bisa ditoelis dengan "vx", seperti "feyshin fey:hin" (費心費心) bisa ditoelis "feyshin vx".

An Explanation
of the Spelling of National
Romanization of Chinese.

I.

國語羅馬字母名稱

Chinese Names of the letters of the Alphabet.

	A	B	C	D	E	F	G ;
Nat. Rom.	a	be	ce	de	e	fe	ge
Wade	a	pê	sê	tê	ê	fê	kê

	H	I	J	K	L	M	N ;
Nat. Rom.	he	i	ji	ke	le	me	ne
Wade	hê	i	chih	k'ê	lê	mê	nê

	O	P	Q		R	S	T ;
Nat. Rom.	o	pe	qu		ry	sy	te
Wade	o	p'ê	k'u		jin	ssu	tê

	U	V	W		X	Y	Z ;
Nat. Rom.	u	ve	we		xy	y-e	zy
Wade	wu	vê	wê		k'ssu	yê	zu

例如 “I-a-o : lao”，不可叫作“愛二一愛一歐：老”，應叫作“勒—啊—哦：老”；又如 “h-u-a ; hua”，不可叫作“愛去一油一愛：花”，應叫作“赫一烏一啊”：花”。
 Thus, in Chinese, one must not read “l-a-o : lao” as “el-ai-ou : lao”, but as “le-a-o : lao”; or read “h-u-a : hua” as “eich-yu-ei : hua” but as “he-u-a : hua”.

II.

聲母韻母表

Tables of Initials and Finals

a. 聲母表 Tables of Initials:

威氏式 Wade				國羅 Nat. Rom.			
p	p'	m	f (v)	b	p	m	f (v)
t	t'	n	l	d	t	n	l
k	k'	()	h	g	k (ng)	h	
ch	ch'	()	hs	j	ch (gn)	sh	
ch	ch'	sh	j	j	ch sh	r	
{ tz	tz'	ss		tz	ts	s	
{ ts	ts'	s					
y	w	y(ü)		y	w	y(u)	

b. 韵母表 Table of Finals:

威氏式 Wade

ih	a	o	ê	ai	ei	ao	ou	an	en	ang	êng	ung	érh
u	ia	(io)	ieh	(iai)		jao	iü	ien	in	iang	ing	iung	
i	ua	{uo		uai	{uei			uan	{uen	uang	wêng		
u	ua	o			{ui			{ün	{ün				
ü	i		üeh					üan	ün				
國羅	Nat	Rom.		("basic form") ("基本形式")									
y	a	o	e	ai	ei	au	ou	an	en	ang	eng	ong	el
i	ia	(io)	ie	(iai)		iau	iou	ian	in	iang	ing	iong	
u	ua	u		uai	uei			uan	uen	uang	ueng		
iu			ue					ju	ün				

III

Method for Spelling Tones in the National Romanization.

- First Tone. (1) Use "basic form" of the finals, as shan 山, ding 丁, hua 花, jiu 居; except
(2) When the initial is m, n, l, or r, in which case insert h after the initial, as mhau 豹, nhiau 猫, lhau 滤, rheng 拂,
- Second Tone. (3) For finals without medials, add r after the vowel part, as char 茶, pair 排, tour 頭, shern 神, harng 杭, torng 同 ering 而.
- (4) For finals with medials, the medials i and u are changed into y and w respectively, as yang 羊, chyang 強, wan 完, twan 團, yun 雲, shyun 旬, yong 庸, shyong 雄。 For the Finals i and u themselves, y and w are added respectively, as yi tyi 提, wu 吳, hwu 胡,
- (5) When the initial is m, n, l, or r, use the "basic form", as mau 毛, niou 牛, liou 流, reng 仍,

Third Tone.

- (6) Finals with only one vowel have that vowel doubled, as chii 起, guu 古, fan 反, pian 品, leeng 冷, doong 董, eel 耳。
- (7) Finals with more than one vowel - latter have their medial or ending i or u changed into e or o respectively, as hae 海, lao 老, jea 假, dean 典, goai 寡, soen 筍, sheu 許, cheau 巧, gcai 拐, (If i or u are found both in the medial and the ending, only the medial is changed, thus 許, 巧, 拐, in the last three examples, should be spelt sheu, cheau, goai and not sheo cheao, goae.)
- (8) The finals ie, ei, uo, and ou have their principal vowel e or o doubled, as jiee 解, meei 美, guoo 果, dooou 斗, as rule (7) is obviously inapplicable to these cases.

Fourth Tone.

- (9) For finals ending in -i, -u, -n, -ng, -l, their endings are changed into -y, -w, -nn, -nq, -ll respectively, as tzay 在, dow 豆, bann 半, jenq 正 ell 二。

(10) For other finals, add h. as shyh 世,
dih 地, liuh 應, shiah 豪, keh 課。

On the Use of Y and W as Initials:

In the Wade system, finals beginning with i, u or u, when not preceded by other initials, have these letters changed into, or prefixed by y, w, and y respectively, the only exception being that the complete syllable i is spelt i and not yi.

In the National Romanization; when the medial acts as the initial, the first tone never uses y or w as initial, as iang 央, uang 洋, iuang 宽。

The second tone uses y or w as already provided for under (4), as yang 楊, wang 王, yuan 元。

The third tone has y or w added to the final, as yii 以, yea 雅, yiin 隱; yiing 影, wuu 五, woa 瓦, yew 雨, yewan 遠。The two finals iee and woo, however, have their i and u changed into y and w, as yee 也, woo 我。

The fourth tone has its i or u changed into y or w, as yeh 夜, yaw 要, yann 宴, woh 臥, way 外, wang 望, yuh 遇, yueh 月。

The four finals ih, inn, inq, and uh however, have y or w added to make a complete syllable, as yih 意, yinn 印, yiuq 映, wuh 務。

Unaccented Tones

Use "basic form" for unaccented tones, as ma嗎, le了, (but pron. leau when accented). But unaccented 子 is abbreviated to tz, as juotz桌子。

Fifth Tone. If there is occasion to indicate the fifth tone of the older pronunciation, the letter q may be used for this tone, as duq讀, chiauq曲, jiaq甲, moq糞。y and w are used as initials in the same way as in the fourth tone.

Retrofix Vowels, Add l to the final, as hual花兒, dawl道兒, But fourth tone syllables ending in -h has -ll instead of -hl for its ending, as moh末, but moll沫兒。The use of y and w as initials is the same as with ordinary finals.

(Jaw Yvanzen: „G. R. han Wode Pinfaa Dueyjaw Beau“)

Bahx.

Mhax.

sh:	b	mh*	x*	
yu:	a	ar	aa	ah

2

Maa.

Ipi maa.

Bahx chyi maa.

Bahx chyi ipi maa.

sh: m p ch_(i)

yu: i yi yii yih
 -ii -ih

3

Uia.

Uia fei.

Uia

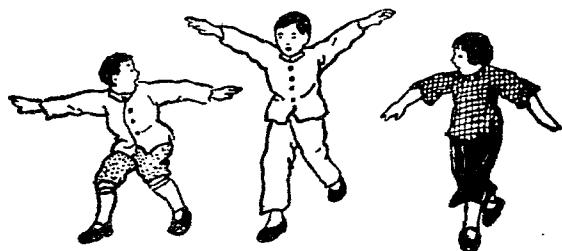
Fei x x.

sh: f

yu: u wu wuu(-uu) wuh(-uh)
ei eir eei ey

Woo.

Nii. Ta.

Woo fei.

Nii fei x.

Ta fei x.

sh: t n w*

yu: o or oo oh

uo wo woo woh

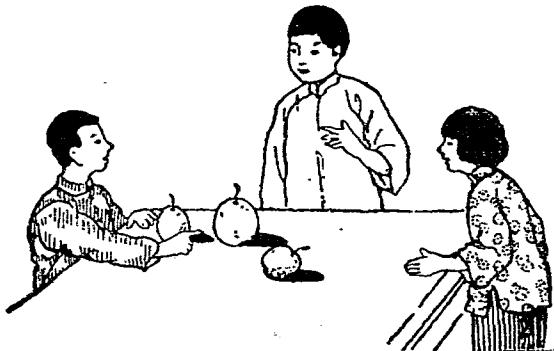
5

Li.

Gex ige.

Meyx ige.

Woo ige.

sh: l g

yu: e er ee eh

Ji.

Muuji.

Bair-muuji.

Bair-muuji chy mii.

Bair-muuji chy bairmii.

sh: j(i)

ch

yu: ai

air

ae

ay

y

yr

yy

yh

2

Yu.

Bairyu. Heiyu.

Bairyu you lai.

Heiyu you chiuh.

Bairyu, heiyu,

you lai you chiuh.

sh: h y*

yu: iu yu yeu(-eu) yuh(-iuh)
iou you yeou yow

Gex,

dihx, meyx,

shoou lha shoou

tzoou, x, x.

sh: d sh lh* tz

yu: ou our oou ow

9

Woo pai shoou,
 nii shuhx,
 i, ell, san, syh, wuu.

Nii pai shoou,
 woo shuhx,
 i, ell, san, syh, wuu.

sh:	s			
yu:	el	erl	eel	ell
	an	arn	aan	ann

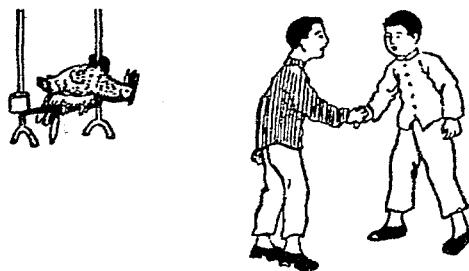
10

Kehren laile !

Kehren laile !

Chanx shoou !

Chanx shoou !

sh: k r

yu: en ern een enn

II

I shichyi,

uia chy yeeji.

Ell shichyi,

jyju chy gerli.

San shichyi,

tuhtz chy hwuli.

Shichyi, vx,

jen shichyi !

sh: j sh_(i) vx* ts_{(12)*}

yu: ie ye yee yeh

Laoueng

tzay shanshanq tsae char.

Laile ijy lang,

lang yaw chy laoueng,

laoueng taurtzoo.

Yow laile ijy laohuu,

laohuu yaw chy lang,

lang yee taurtzoo.

yu:	au	aur	ao	aw
	ang	arng	aang	anq
	eng	erng	eeng	enq

shengmuu yunnmuu

sh:	b	p	m	f
	d	t	n	l
	g	k	h	
	j(i)	ch(i)	sh(i)	
	j	ch	sh	r
	tz	ts	s	
<hr/>				
	y	w	yu	

yu:	i	u	iu	el
	y	a	o	e
	ai	ei	au	ou
	an	en	ang	eng

* Shuoming kann fuhluh II
 說明看附錄二
 Keterangan liat "Lagoe soeara" (P. 8-9)

13

Ia - x - x !

Uia daajiah !

Uia daajiah !

Nii daa woo,

woo daa ta.

Ia - x - x !

yu : ia ya yea yah
·ea ·iah

Chyetz.

Meyx shii chyetz,

ige vx shii.

Jieex chie chyetz,

idau vx chie.

yu : ie ye yee yeh

-iee -ieh

Sheau-neau jiaw,

sheau-goou tiaw.

Jiaw, x, x,

tiaw, x, x,

yu : iau yau yeau yaw

- eau - iaw

16

Liou-laotourl,

yeou

jeoushyrv-loou you,

liowshyrv-tour niou.

Mayle :

Jeoushyrv-loou you,

liowshyrv-tour niou,

tzawle jeou-tserng lou.

yu : iou you yeou yow

-eou -iow

Wan twoluo !

Twanxjuann, twanxjuann,

suann i v, juannle :

Iwann leangchian

sanbae . syhshyr joan.

yu : uan wan woan wann

-oan -uann

Yau, x, x !

Yau daw shyrtour chyau.

Shyrtour chyau-shanq

mae gaux.

Gaux tyan,

anq deal yan,

gaux

bu tyan yee bu shyan.

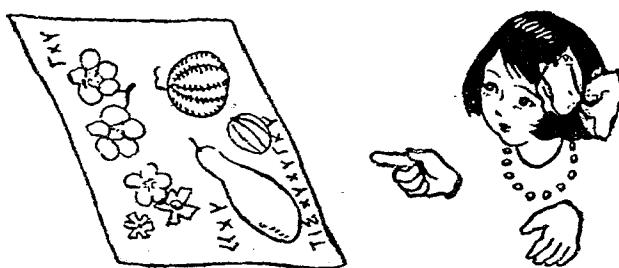
yu:	ian	yan	yea ⁿ	yann
			-ean	-iann

Sheau-uax!

Huah twuhuah.

Shanqmiann huah hua.

Shiahmiann huah gua.

yu: ua wa woa wah

-oa -uah

Sheau-guaix !

Sheau-guaix !

Hwailii bawje yang-uax,

kuayx pao daw dah-menway.

Menway dawl hwa yow hwa,

guaix dye shiahchiuh,

uax yee penq huay.

yu: uai wai woai way

-oai -uay

21

Uei ! x ! x !

Sheir daa ?

Sheir chuei ?

Tamen daa.

Tamen chuei.

yu : uei wei woei wey
-oei -uey

Sherme Shengin ?

Sheau-chinx,
 chuei koouchyn ;
 sheau-chinx,
 lha shoouchyn.

yu :	in	yn	yiin	yinn
			-iin	-inn

Jangjia yang. Jiangjia chyang.

Jangjia yang

Penq daole jiangjia chyang.

Jiangjia chyang,

ia syyle jangjia yang.

Jangjia niang,

yaw jiangjia peir yang.

Jiangjia niang,

yaw jangjia peir chyang.

yu: iang yang yeang yanq

-eang -ianq

I-duoo, leang-duoo,

san-duoo hua,

syh-duoo, wuu-duoo,

liow-duoo hua,

chi-duoo, ba-duoo,

jeou-duoo hua,

duoox hua, huey jie gua.

yu :	uo	wo	woo	woh
			-uoo	-uoh

 Sheau-mihfeng,

 uengxx!

Fei daw shi,

fei daw dong;

fei jinn hua dangjong,

 tzuohgong,

 tzuohxgong.

yu: ueng weng woeng wenq

-ong -orng -oong -onq

26

Dinglingx! Dinglingx!

Sheau-ingx shooulii ityau

terng, terngtyau tourshanq

guah torngling. Shoo

yau terng donq torngling

donq; shoou tyng terng

tyng torngling tyng.

yu: ing yng yiing yinq

-iing -inq

Wen-dahge,

chy hwentwen,

tanqle tzoeichwen,

terngde daagoen.

yu: uen wen woen wenn

-oen -uenn

Tay yang-guang

hwangjinseh de

tayyang-guang, jaw maan

chuangtz-shanq.

Sheau-Wang,

vx, kuayx

chii-chwang.

yu: uang wang woang wanq

-oang -uanq

Sheuehua fei!

Sheuehua fei!

duei sheueren,

jyr sheuechyou,

shyrfen yeou chiuhwey.

yu: iue yue yeue yueh

-eue -iueh

30

Yuehlianq, vx,

twanxyuanx,

haoshianq ige woan.

Yuehlianq, vx,

twanxyuanx,

haoshianq ige chiuan.

Shiahlai! vx!

Ranq woo wanx!

yu: iuan yuan yeuan yuann

-euan -iuann

31

Iduoo uyun shuo:

“Shiah-yeu le !

Shiah-yeu le !”

Ichyun hairtz shuo :

“Mannxl shiah !

Mannxl shiah !

Ranq woomen hwei-jia.’

yu : iun yun yeun yunn
-eun -iunn

32

Chyong liehren,
yonq chiang daa shyong;
daa syyle shyong,
liehren bu chyong.

yu: iong yong yeong yonq
-eong -ionq

jieher yunnmuu

ia ie iau

iou ian in

iang ing iong

ua uo uai

uei uan uen

uang ueng (-ong)

iue iuan iun

(Wanle)

Gwoyeu Romatzyh Chubuh

國語 羅馬字 初步

ABC Romanisatie Tionghoa Baroe

Tsy rhuey

詞彙

Kita-logat

B be

ba 八 (24) delapan.
 bae 百 (17) ratoes.
 bahx(bahbah) 爸爸 (1) bapa,
 ajah, papa.
 bair 白 (6) poetih.
 bairmii 白米 (6) beras poetih
 bair-muuji 白母雞 (6) ajam-
 betina jang poetih.
 bairyu 白魚 (7) ikan poetih.
 bu 不 (18) tida.
 bawje 抱着 (20) empoh,
 gendong.

C ce(se)

chanx (chanchan) 搶撈 (10)
 toentoen.
 char 茶 (12) thee.
 chi 七 (24) toedjoe.
 chian 千 (17) riboe.
 chiang 槍 (32) toembak
 koendjoer, senapan.

chie 切 (14) iris.

chii 起 (28) bangoen.

chiu-chwang 起牀 (28) ban-
 goen ridoer.

chiuan 圈 (30) kalangan,
 boenderan.

chiuh 去 (7) pergi.

chiuhwey 趣味 (29) ada
 rasahnja, sedep.

chuangtz 窗子 (28) djeu-
 dela.

chuei 吹 (21) tioep.

chwang 牀 (28) randjang.

chy 吃 (6) makan

chyang 牆 (23) tembok.

chyau 橋 (18) djembatan.
 chyau-shanq 橋上 (18) di
 atas djembatan.

chyetz 茄子 (14) terong
 (-ternate)

chyi 騎 (2) toengang koeda.
chyong 窮 (32) miskin.

D de

daagoen 打滾 (27) berglin-tingan; bergloendoeng.
dangjong 當中 (25) tengah-tengah.
daa 打 (13) poekelo.
daole 倒了 (23) ambrek.
daajiah 打架 (13) berklai
daw 到 (18) sampai ka.
dawl 道兒 (20) djalanan.
de 的 (28) njatah. poenja.
deal 點兒 (18) sedikit.
dihx (dihdih) 弟弟 (8)
adeh lelaki.
dinglingx (dinglingling)
釘鈴鈴 (26) soeara klenengan.
dong 東 (25) timoer.
donq 動 (26) gojang.
duei 堆 (29) toempoek.
duoo 朵 (24) tangkai
(kembang)
duoox (duooduo) 朵朵
(24) tiap-tiap tangkai
boenga.
dye 跌 (20) djato.

E e

ell 二 (9) doewa.

F fe

fanq 放 (18) taro.
fei 飛 (3) terbang.
fei x (= fei fei).

G ge

gaux (gaugau) 糕糕 (18)
koewee.
gex (gege) 哥哥 (5)
abang, enkok.
gua 瓜 (19) semangka.
guah 掛 (26) ganteng.
gmaix (guai) 乖乖 (20)
anakmoe jang tjerdk.
guang 光 (28) sinar, terang.
gerli 蛤蜊 (11) kerang.

H he

hairtz 孩子 (31) anak-anak.
haoshianq 好像 (30) seperti.
hei 黑 (7) item.
heiyu 黑魚 (7) ikan item.
hua 花 (19) kembang,
boengah.
huah 畫 (19) teeken.
huey 會 (24) bisa.
hwa 滑 (20) licjin.
hwailii 傻裡 (20) di dalam dada.
hwangjinseh 黃金色 (28)
kanari, sinar mas.

hwei 團 (31) poelang.
 hwei-jia 同家 (31) poe-
 lang roemah.
 hwentwea 虱(食旁)餉 (27)
 pangsit (barang ma-
 kanan).
 hwuli 狐狸 (11) rase.

I i

i → (9) satoe.
 ia 壓 (23) tiidih.
 iaxx (ja-ia-ia) 呀呀呀 (13)
 soeara gagak.
 ichyun 一羣 (31) seka-
 wanan.
 idau 一刀 (14) sa-piso.
 idau vx (≡ idau idau).
 iduoo 一衆 (24) sa-tangkai.
 ige 一個 (5) sa-bidji.
 ige vx (≡ ige ige).
 iijy 一隻 (12) safoe ekor.
 ipi 一匹 (2) sa-ekor (koeda).
 ityau 一條 (26) sa-barang.
 iwann 一萬 (17) sepoeloe
 riboe.

J jy

jangjia 張家 (23) roemah
 lakonja Chang (Thio),
 koelawarga chang. (roe-
 mah) orang she Chang.

jeou 九 (16) sembilan.
 jeoushyrv (jeoushyr :jeou)
 九十九 (16) sembilan
 poeloe sembilan.
 jeou-tserng 九層 (16) sem-
 bilan tingkat.
 jen 真 (II) betoel.
 ji 雞 (6) ajam.
 jia 家 (31) roemah.
 jiangjia 江家 (23) roemah
 lakonja Chiang (Kang),
 koelawarga Chiang, (roe-
 mah) orang she Chiang.
 jiaw 叫 (15) panggil.
 jiaw x (≡ jiaw jiaw).
 jieex (jeejieee) 姐姐 (14)
 entji.
 jinn 進 (25) masoek.
 joan 轉 (17) sa-poeter.
 juannie 轉了 (17) poeter
 balik.
 jye 結 (24) djadi boeah.
 jyju 蜘蛛 (II) lawa-tawa
 laba-laba, kawa-kawa.
 jyr 擲 (29) lempar.

K ke

kehren 客人 (10) tetamoe.
 koouchyn 口琴 (22) picolo,
 harmonica.
 kuayx (kuaykuay) 快快 (20)
 tjepat, lekas.

L le

lai 來 (7) mari.
 laile 來了 (10) datenglah.
 lang 狼 (12) andjing-oetan
 (odjak).
 laohuu 老虎 (12) matjan.
 leotourl 老頭兒 (16) orang
 toewa.
 laoueng 老翁 (12) saorang
 toea.
 leangchian 兩千 (17) doe-
 wa riboe.
 lha 拉 (8) tarik.
 li 粒 (5) boeah laij.
 liehren 獵人 (32) pem-
 boeroe.
 liou 劉 (16) lakonja Liou
 (Lauw), orang she Liu.
 liow 六 (24) anem.
 liowshyrv (liowshyr liow)
 六十六 (16) anem poe-
 loe anem.
 loou 築 (16) kerandjang.
 lou 樓 (16) loteng, ting-
 katan roemah.

M me

maa 馬 (2) koeda.
 maan 滿 (28) penoeh, tjoë-
 koep.
 mae 買 (18) beli.

manoxl (mannhal) 慢慢兒
 pelahan-pelahan.
 mayle 賣了 (16) djoeal.
 menway 門外 (20) di loear
 pintoe.
 meyx (meymey) 妹妹 (5)
 adeh prampean.
 mhax (mhamha) 媽媽 (1)
 iboe mamah.
 mihfeng 蜜蜂 (25) lebah.
 tawon, (tawon madoe).
 mii 米 (6) beras.
 muuji 母雞 (6) ajam-batina.

N ne

neau 烏 (15) boeroeng.
 niang 娘 (23) njonja, mama.
 nii 你 (4) loe, engkau.
 niou 牛 (16) sampi.

P pe

pai 拍 (9) tabok.
 pao 跑 (20) djalan, lari.
 peir 賠 (23) ganti keroe-
 gian.
 penq 礙 (23) kebentrok-
 ketoebroek.

R ry

ranq 讓 (30) mengalah,
 (lek) biarkenlah.

S sy

san 三 (9) tiga.
 sanbae 三百 (17) tiga ra-
 toes.
 shanq 上 (18) atas.
 shanqmian 士面 (19) atas.
 shanshanq 山上 (12) di
 atas goenoeng.
 sheau 小 (19) ketjil.
 sheau-chinx (-chinchin).
 小親親 (22) anakmoe
 jang tertjinta, jang manis.
 sheau-goou 小狗 (15) an-
 djing ketjil.
 sheau-ingx {-ingga} 小鶯鶯
 (26) namanja anak-anak.
 sheau-mihfeng 小蜜蜂 (25)
 lebah ketjil, tawon ma-
 doe ketjil.
 sheau-neau 小鳥 (15) boe-
 roeng ketjil.
 sheau-uax (-uaua) 小娃娃
 (19) panggilan boeat
 anak ketjil.
 sheau-wang 小王 (28) anak
 lakonja wang (ong),
 wang ketjil.
 sheau-wang vx (= sheau-
 wang sheau-wang).
 sheir 誰 (21) siapa ?

shengin 聲音 (22) soeara,
 boenji.
 sherme 什麼 (22) apa?
 sheue 雪 (29) saldjoe.
 sheuechyou 雪球 (29) bola
 saldjoe.
 sheuehua 雪花 (29) saldjoe
 seperti kembang, kem-
 bang saldjoe.
 sheueren 雪人 (29) orang
 saldjoe.
 shiah 下 (31) toeroen.
 shiahchiuh 下去 (20) toe-
 roen.
 shiahlai 下來 (30) toe-
 roenken.
 shiahlai vx (= shiahlai
 shiahlai).
 shi 西 (25) barat.
 shichyi 希奇 (II) djarang,
 loear biasa, adjuib, heran.
 shichyi vx (= shichyi
 shichyi).
 shiahmiann 下面 (19) ba-
 wah.
 shiah-yeu 下雨 (31) toeroen
 hoedjan.
 shianq 像 (30) seperti
 shii 洗 (14) tjoetji.
 shou 手 (8) tanggan.

shoouchyn 手琴 (22) harmonica tangan.
 shouulii 手裡 (26) dalam tangan.
 shuhx (shuhshuh) 數數 (9) hitoenglah.
 shuo 說 (31) omong, blang.
 shyan 戲 (18) asin.
 shyong 熊 (32) biroewang.
 shyrfen 十分 (29) tjoekoep.
 shyrtour 石頭 (18) batoe.
 suann 算 (17) hitoeng-reken,
 suanniv (suann i suann) 算一算 (17) tjobah itoeng.
 syh 四 (9) ampat.
 syhshyr 四十 (17) ampat poeloe.
 syyle 死了 (32) mati.

T te

ta 他 (4) dia.
 famen 他們 (21) marika.
 tanqle 燙了 (27) kepanasan (tersedoe).
 taurzoo 逃走 (12) liri.
 tayyang 太陽 (28) mata-hari.

tayyang-guang 太陽光 (28) tjahaja-mata-hari, sinar mata-hari.
 terng 篾 (26) rotan.
 torngde 疼得 (27) sakit.
 terngyau 篓條 (26) batang rotan.
 tiaw 跳 (15) lompat.
 tiaw x (= tiaw tiaw).
 torngling 銅鈴 (26) kele-nengan tembaga.
 tour 頭 (16) kapala, satoe kapala.
 tourshanq 頭上 (26) di atas kepala.
 tsae 採 (12) petik.
 tserng 層 (16) tingkat.
 tuhtz 鬼子 (II) binatang kelentji.
 twanxjuann (twantwanjuann) 團團轉 (17) goeling poeter.
 twanxyuanx (twantwanyuan-yuan) 團團圓圓 (30) boender-boender.
 twoluo 陀螺 (17) gang-sing.
 twuhuah 圖畫 (19) gambar.
 tyan 甜 (18) manis.
 tyng 停 (26) stop, brenti.

tzawle 造了 (16) bikin.
 tstay 在 (12) di.
 tzoeichwen 嘴唇 (27) bibit.
 tzoou 走 (8) djalan, lari.
 tzoou x (= tzoou tzou).
 tzuohgong 做工 (25) ker-
 dja.
 tzuohxgong (tzuohtzuh-
 gong) 做做工 (25) ker-
 dja.

U u

uei 喂 (21) hallo!
 uia 鳥鴉 (3) gagak, gaok,
 goak.
 uengxx (uengaengueng)
 嗡嗡嗡 (25) soeara le-
 bah (tawon).
 uyun 鳥雲 (31) awan item.

W we

wan 玩 (17) memaan.
 wanx (wanwan) 玩玩 (30)
 bermaen.
 wanle 完了 (33) hahis.
 wen-dahge 文大哥 (27)
 enkok lakonja wen (boen).

woan 碗 (30) mangkok.
 woo 我 (4) saja.
 woomen 我們 (31) kita,
 kita orang.
 wau 五 (9) limja.

Y ye

yan 盡 (18) garam.
 yang 羊 (23) kambing.
 yang-uax (yanguaui) 洋娃娃
 (20) anak-anakan.
 yau 摺 (18) gojang.
 yaw 要 (12) maoe.
 yee 也 (12) djoega.
 yeeji 野鷄 (II) ajam-oetan
 yeou 有 (29) ada.
 yeu 雨 (31) hoedjan.
 yonq 用 (32) pake.
 you 游 (7) bernang, 油 (16)
 minjak.
 yow 又 (12) lagi.
 yu 魚 (7) ikan.
 yuehlianq 月亮 (30) rem-
 boelan, boelan.
 yuehlianq vx (= yuehlianq
 yuehlianq).
 yun 雲 (31) awan.

*dah-menway 大門外 (20) di loear pintoe besar.

附 錄 一

公布兩式國音字母的令

I. 教育部公布註音字母令

教育部令第七五號

查統一國語問題，前清學部中央會議業經議決。民國以來，本部鑒於統一國語必先從統一讀音着手，爰於元年特開讀音統一會，討論此事。經該會會員議定注音字母三十有九，以代反切之用；並由議員多數決定常用諸字之讀音，呈請本部設法推行在案。四年，設立注音字母傳習所，以資試辦。迄今三載，流傳浸廣。本年全國高等師範校長會議議決，於各高等師範學校附設國語講習科，以專教注音字母及國語，養成國語教員為宗旨；該議決案已呈由本部采錄，令行各高等師範學校遵照辦理。但此項字母未經本部頒行，誠恐傳習既廣，或稍歧異，有乖統一之旨；為此，特將注音字母三十九字正式公佈，以便各省區傳習推行。如實有須加修正之處，將來再行開會討論，以期益臻完善。

此令。

中華民國七年十一月廿三日，教育總長傅增湘。

(附記一)九年五月二十日，國語統一籌備會特開臨時大會，議決分「ㄔ」為「ㄔ」與「ㄕ」，自此以後，遂增三十九之數為四十。

(附記二)十九年四月廿九日，國民政府訓令行政院改注音字母之名稱為注音符號。

II. 大學院公布國語羅馬字拼音法式令

中華民國大學院第十七號布告

爲布告事：

查國語統一籌備會製定國語羅馬字拼音法式，兩年以來，精心研究，多方試驗，期於美善。其致力之勤劬，用意之周到，至堪嘉尚！茲經本院提出大學委員會討論，認爲該項羅馬字拼音法式，足以喚起全國研究語音學者之注意，並發表意見，互相參證；且可作爲國音字母第二式，以便一切注音之用，實於統一國語有甚大之助力。特予公布，俾利推廣而收宏效。

此布。

中華民國十七年九月廿六日，院長蔡元培。

（大學院的布告後面，附綴十五年國語統一籌備會的布告，現亦照錄如下）：

本會於民國十二年開第五次大會時，據中華教育改進社函送國語字母組議決案一件，大意稱本社爲促進本國教育，增加國際諒解，以應時代需求計，承認國語拼音用羅馬字母之便利與必要，應取外人在華及本國學者所制定之各種拼音制度比較審查，採取衆長，融合爲一種羅馬字母拼音標準制，呈請教育部公布與注音字母同時推行等因。比經大會議決：照章組織羅馬字母拼音研究委員會，詳加研討。

該委員會成立迄今，已逾三載，其間蒐羅材料，調查實況，凡現行制之缺點，新定制之較量，專家意見，則廣事徵求，國外學者，亦通函討論，計開會二十餘次，參稽試驗，稿凡九易，乃於本年九月十四日召集全體委員，正式通過。先將重要各表稍綴注釋，約舉條例，印成國語羅馬字拼音法式一小冊。

查羅馬字母比照華音，始於明末；如天啓時西洋教士金尼閣(Nicolas Trigault)，即著有西儒耳目資一書，四庫著錄，已存其目。其後二百年間，閉關爲治，此種需要不遠曩時。鴉片戰後，海禁大開，迄於今茲，交通日密，稅關，郵局，公牘，報章

·人名 地名必經西譯，於是留華西人競事規定，華音字典層出不窮；然其拆切法式迄未盡一，其流行較廣者，惟前駐華英使威妥瑪(Thomas Francis Wade)氏所定之威氏式(Wade's System)及今郵電所用之郵政式(Postal System)，彙編詞書，各成巨製，而學校、教會、釵路、報章仍多自爲風氣。夫本國方音，隨地而異，故香港譯成Dongkong，周姓歧作Chow, Tseu，此則或因習慣已久，或緣國語未通，果能標準國音，自可歸於一致。

惟字母拆切根本法式，若復彼此殊術，益以爲術至疏，似今情形，良多流弊。例如四聲界限不明，則山西與陝西莫辨；平聲陰陽相混，則唐山與湯山無殊；以1 拼 i，黎李可成同姓；將 ang 繼 ch，昌章竟是一名。威妥瑪諸人亦感及此，故或加符號以辨發音，或用數碼以表聲調；然書寫既苦繁難，印刷尤多障礙。至近人新製諸案，則多利用二十六字母中之不常用者，或參入國際音標，以資識別；然其不便與簡相等，而音節間橫出異文，耳目俱困，尤難適用。

邇來東西文化互爲灌輸，西文著述稱名愈廣，人地而外，專名術語亦多音譯，則此事之關係重要，又不但日常生活，國際交通諸事而已。

且羅馬字母，世界通用，辨認拆切，已成國民常識之一。自注音字母公布以來，全國小學固已通行，而畧識西文之中流人士，與中等以上學生，以及通都大邑服務工商各界者，則多未免倦於補習；試得國定之國語羅馬字母與之對照而爲其別體，則藉所素習之工具進而研習國音，可以不學而能，有無師自通之樂。是於國語統一前途尤多裨益。

本會既以大會鄭重之議決，復經委員會三年來努力之研討，根據學理，斟酌事實，定此國語羅馬字拼音法式，與注音字母兩兩對照，以爲國音推行之助。此後增修國音字典，即依校訂之國語標準音拆成羅馬字，添記於注音字母之後；教育、交通、工商各界如遇需用羅馬字時，即以此種拼音法式爲標準，以昭劃一而便通行。

特此布告。

中華民國十五年十一月九日，國語統籌備會。

附 錄 二

聲調拆法條例。——

定義 a: a, e, i, o, u, y, 叫「元音字母」。

定義 b: i 寫作 y, 或 u 寫作 w 叫「變緊」；
i 寫作 e, 或 u 寫作 o 叫「變鬆」。

陰平 (1) 聲母不是 m, n, l, r 的字用基本形式，如 shan
山，ding 丁。

附：最常用的輕聲字也用基本形式，如 le 了，ba
吧，ige 一個。

(2) 聲母是 m, n, l, r 的字加 h, 如 mhau 貓，lhiou 邊。

陽平 (3) 開口韻字在元音後加 r; 如 shyr 時，par 飆，tour
頭，hern 痕，torng 同，erl 而。

(4) 韵頭 i, u 「變緊」，就是 i, u 變 y, w; 如 (ia 鴉) ya 牙
(huen 昏) hwen 魂，(iu 迂) yu 魚。

但 i, u 當全韻不當韻頭時變為 yi, wu; 如 (ti 梯) tyi
提，不是 ty, (hu 呼) hwu 胡，不是 hw。

(5) 聲母是 m, n, l, r 的字用基本形式就讀陽平，如 mau
毛，liou 流。

上聲 (6) 韵母中只有一個元音字母的，把它雙寫；如 jyy 紙，
faan 反，lii 李，guu 古。

(7) 不止一個元音字母的，把其中的 i, u 「變鬆」，寫作 e
o; 如 (gai 該) gae 改，(hau 蒿) hao 好，(jia 加) jea
假，(tuei 推) toei 腿 (shiu 須) sheu 許。但既改頭不
必改尾；如 goai 拐，不是 goae。

- 注意：ie, ei, ue, ou 四韻因為第(7)條不適用，所以仍照第(6)條把 e, o 雙寫；如(jie接) jiee 姐，(bei碑) beei 北，(guo鍋) guoo 果，(gou溝) goou 狗。
- 去聲 (8) 把 -i,-u,-n,-ng,-l 尾改為 -y,-w,-nn,-nq,-ll，其餘的加-h (但 i, u, iu 三個全韻也加-h)；如(tai胎) tay 太，(tou偷) tow 透，(fen分) fenn 份，(dong東) donq 動，ell 二，(ba八) bah 罷，(jiu居) jiuh 句。
- y, w 當聲母用法：上去 i, u, iu 頭的韻母前無聲母時，寫y, w 作聲母：
- (9) 上聲以添加一個 y, w 為原則；如(jea假) yea 雅，(goa寡) woia 瓦，(jeu舉) yeu 雨。只有 yee 也，woo 我兩個字音是把 i, u 換作 y, w。
- (10) 去聲以換進一個 y, w 為原則；如(jieh借) yeh 夜，(huah話) wah 機，(jiunn郡) yunn 韵。只有wuh 物，yih 意，yinn 印，yinq 硬 四個字音是添加一個 y, w。

附 記

重字：國語羅馬字V,X二字母，不作拆國音用。但是重字可用X替代。如 pianpian, (偏偏) 可作 pianx, 又隔一字相重的，可用V替代。如 kann i kann (看一看) 可作 kanniv。又重二字的，可用VX替代。如 feyshin feyshin (費心費心) 可作 feyshin vx。

捲舌韻：南京，杭州，北平新舊都城，皆富於捲舌韻。國音也可以採用，其拆法原則，如下：

- ①尾韻之 i, n 音省去。例如 hair-erl (孩兒) 作 harl shann-erl (扇兒) 作 shall, wey-erl (味兒) 作 well
- ② y, i, iu 三韻加 el；其餘加 l。如：sy-erl (絲兒) 作 sel, jin-erl (今兒) 作 jicl, yu-erl (魚兒) 作 yuel; ming-erl (明兒) 作 mingl, how-erl (後兒) 作 howl.

Gwoyeu Romatzyh Gel

簡單的

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T
(a be ce de e fe ge he i jy ke le me ne o pe qu ry sy te)

U V W X Y Z
u v we xy ye zy) Kuayleh v x jen Kuayleh, Tzarmen shyuehueyle

A B C. Kuayleh v x jen Kuayleh, Tzarmen shyuehueyle A B C.

國語羅馬字拚法一覽表

1. 聲母：

b 撥	p 漲	m 末	f 佛	
d 得	t 特	n 呃		l 勒
g 歌	k 科		h 喝	
j (i) 基	chi (i) 欺		sh (i) 希	
j 知	ch 癡		sh 施	r 日
tz 兹	ts 離		s 思	

2. 韻母：

y	a	o	e	è	ai	ei	au	ou	an	en	ang	eng	ong	el
(日寺)	阿	喔	厄	唉	欸	拗	歐	安	恩	骯	鞏	(拱)	(兒)	
i	ia	io	ie	iae	iau	iou	ian	in	iang	ing	iong			
衣	鴉	唷	噎	(崖)	腰	幽	烟	音	央	英	雍			
u	ua	uo	uai	uei	uan	uen	uang	ueng						
烏	蛙	窩	歪	威	彎	溫	汪	翁						
iu			iue		iuau	iuau								
迂			約		冤	氤								

3. 聲調例解：

撓 chan	纏 charn	產 chaan	懶 chann	大 dah
牽 chian	錢 chyan	淺 chean	欠 chiaann	代 day
穿 chuan	船 chwan	喘 choan	串 chuann	到 daw
圈 chiuau	全 chyuan	犬 cheuan	勸 chiuann	但 dann

(詳見附錄二)

國語 羅馬字 初步

定 價 七 銋 半

編譯兼者：林耀真
發行者：陸子明
校訂者：泗水遠東印館
承印者：吧城新報營業部
總代理：泗水大中華書館
分售處：各大書局

ABC Romanisatie Tionghoa Baroe

f 0.75

Penjalin & : LIM JAUW TJIN
Diterbitken :

Correctie: LIOK TJOE BENG

Dit jitak: WAN TONG Soerabaja

Sole-Agent: SIN PO Batavia

TAI TIONG HWA Book Co.
Kembang Djepoen - Soerabaja

Agent-agent: Toko-toko boekoe di
Seloeroeh tempat

MAR 2 1950

美文圖

Baanchyuan Suooyeou Bujoen Fanyinn

版權 所有 不准 翻印

DILARANG BOEAT TJITAK LAGI.
